

Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde
6115 Kunszállás, Arany János utca 4.
Tel.: 76/587-650
Email: ovoda@kunszallas.hu
OM: 202269

Ikt.sz.: OVI/156-1/2022

A KUNSZÁLLÁSI MOSOLYVÁR ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2022.

Átdolgozta: Horváthné Gellért Emőke Anna

Tartalom

Bevezetés	7
Az óvoda jogi státusza, adatai:	9
Alaptevékenységei:	9
Tevékenységek központú óvodapedagógiai elméletek	10
Tevékenységek központú pedagógiai elvek óvodánkban	10
I. Gyermek és óvodaképünk	10
1. Gyermekképünk	10
2. Óvodaképünk	11
2.1. Az óvodai nevelésben alapelv:	11
2.2. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:	12
2.3. Óvodai nevelésünk célja	12
I. Az óvodai nevelés feladatai	13
1.1. Az egészséges életmód alakítása	13
1.2. A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére	14
1.3. Egészségnevelés „Az élet meghosszabbításának titka, hogy meg ne rövidítsük!” (Móra Ferenc)	14
1.3.1. Egészségnevelés	14
1.2.3. Az egészségnevelés célja	15
1.3.2. Az egészségnevelés feladatai	16
Testi nevelés:	16
Mozgás:	16
Levegőzés:	16
Pihenés:	17
Az egészséges táplálkozás:	17
Állapotfelmérés	17
Helyzetelemzés	18
1.3.3. Az egészségfejlesztés feladatai	18
A várható fejlődés óvodáskor végére:	20
2. Erkölcsi és érzelmi- nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása	20
2.1. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés feladatai:	20
A fejlődés várható mutatói óvodáskor végére	21
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	22
4. Értelmi fejlesztés	22
4.1. Értelmi képességek fejlesztése:	23
Érzékszervi szféra percepciók:	23
5. Kommunikációs képességek fejlesztése	23
Verbális kommunikáció	24
A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére	24
II. Az óvodai élet megszervezésének elvei	25
1. Helyzetkép – óvodatörténet	25

2. Személyi feltételek	26
3. Tárgyi feltételek	26
4. Az óvodai élet megszervezése.....	27
Nyitva tartás	27
Napirend, hetirend.....	28
Dokumentumok (csoportnapló, fejlesztési napló).....	28
5. Az óvoda kapcsolatai	29
5.1. Óvoda és család.....	30
a.) Az együttműködés tartalmi formái:.....	30
b.) A kapcsolattartás lehetséges módjai az óvodában	31
5.2. Óvoda és egészségügy	31
Az óvodavezető és az óvodaorvos kapcsolatának rendszere.....	32
A védőnő feladatai	32
5.3. Az óvoda és közoktatási és szakmai szolgáltatók kapcsolata	33
5.4. Óvoda és fenntartó	33
II. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	33
1. Az óvoda alapvető szervezeti formái:	33
Kötött foglalkozások:	33
Óvodán kívüli tapasztalatok	34
Játék	34
A szabad játék	35
Az óvodapedagógus játékbeli szerepe a szabad játékban	35
Ingergazdag játszóhelyek biztosítása.....	36
Udvari játéktevékenység szervezése.....	37
A gyermeki fejlődés nyomon követése.....	37
2. Mesélés, verselés	38
Anyanyelvi nevelés feladatai.....	40
3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	41
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	42
5. Mozgás, mindennapi testnevelés Mozgás	44
A mozgás kompetenciái:	46
Finommozgások:	46
Az anyanyelvi nevelés feladatai a mozgás tevékenységekben.....	47
6. Külső világ tevékeny megismerése	47
Tevékenységformák	48
A számfogalom alapozása:	48
Tapasztalatok a geometria körében:	48
Várható fejlődés az óvodáskor végére	48
Környezeti nevelés és környezetvédelem	49
Az anyanyelvi nevelés feladatai	50
7. Munka jellegű tevékenységek	50

Az óvodapedagógus feladatai	51
A munka fajtái	51
Az anyanyelvi nevelés feladatai	51
8. A tanulás	52
Az óvoda alapvető szervezeti formái:	54
Kötött foglalkozások:	54
Óvodán kívüli tapasztalatok	54
Ingerszegény környezet megelőzésére:	55
Érzelmi labilitás, elhanyagolt bánásmód megelőzésére:	55
9. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	56
III. Hagyományok alakítása, ünnepek	58
Óvodai ünnepek:	58
Kirándulások:	58
Sportprogramok:	59
IV. Tehetséggondozás óvodás korban	59
V. Gyermekvédelmi munka az óvodában	61
VI. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	63
Esélyteremtés lehetőségei	63
XI. A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén	64
XII. Az óvoda és az iskola közötti átmenetről	66
1. Az átmenetnek folyamatosnak és szorongásmentesnek kell lennie	66
2. A pedagógus személyiségének szerepe az átmenet időszakában	67
3. A szülők bevonása az óvodai életbe	69
4. Gyermekvédelemben illetékes együttműködő szervezetek és tevékenységük	69

Bevezetés

1998-ban készítette el az akkori nevelőtestület a helyi nevelési program első változatát, amelyet ezt követően átdolgozott 2013-ban. A 363/2012.(XII. 17.) Korm. rendelet az óvodai nevelés alapprogramjáról című dokumentum értelmében a felülvizsgált, és az átdolgozott nevelési programot a 2013/2014-es óvodai nevelési évtől alkalmazta. A későbbi aktualizálást egyrészt az Óvodai Nevelés Alapprogram módosításai, másrészt a fenntartó Közös Igazgatású Kunszállási Intézmény átszervezése indokolta.

1) Az *Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja* (továbbiakban: *Alapprogram*) - a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire építve, Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit. Az óvodai nevelés

pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

- a) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas nevelésben.
- b) a gyermeket, mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- c) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben megjelenhetnek a különböző –köztük az innovatív -pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz. Az alapprogram és az azzal összhangban levő óvodai pedagógiai program egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az intézmény szakmai önállósága megmaradjon. Érvényesülnek azok az általános szakmai igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek harmonikus fejlődése érdekében megfogalmaz.

2.) Az óvodai pedagógiai programban az Alapprogram mellett figyelembe kell venni a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit is, mivel az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

A 2018. július 25-i Magyar Közlönyben jelent meg az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) kormányrendelet módosításáról szóló 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet. A változások kisebb mértékben érintik az óvodai nevelés általános feladatai keretein belül az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése körében meghatározott elveket.

Módosultak az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, valamint az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása kapcsán megfogalmazott követelmények is. A változások érintik „Az óvoda kapcsolatai”, „Az óvodai élettevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai” keretében a „Verselés, mesélés”, a „Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka”, valamint „Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai keretében „A külső világ tevékeny megismerése” meghatározásait.

Óvodai nevelési programunk a következő törvények, rendeletek figyelembevételével készült:

- a.) a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről b.) 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelete SNI gyermekek óvodai nevelése
- c.) 2011. évi CXC. Törvény a köznevelésről (Magyarország Alaptörvénye) d.) 363/2012.(XII. 17.) Korm. rendelet az óvodai nevelés alapprogramjáról e.) A Nemzeti együttműködés programja (2010.05.22.)
- f.) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény g.) 20/2012. évi EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- h.) 48/2012.(XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai szakmai szolgáltatásokról i.) 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet k irányelve 2/2005.(III. 1.) rendelet
- j.) SNI gyermekek óvodai nevelésének irányelve 32/2012.(X. 8.) EMMI rendelet k.) 1998. évi XXVI: törvény a fogyatékos személyek jogairól

l.) Kunszállás Község Oktatási koncepciója m.) Kunszállás Község esélyegyenlőségi terve
n.) 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet az az Óvodai nevelés országos alapprogram módosításáról

Az intézmény alaptevékenységébe tartozó feladatok:

j.) SNI gyermekek óvodai nevelésének irányelve 32/2012.(X. 8.) EMMI rendelet k.) 1998. évi XXVI:
törvény a fogyatékos személyek jogairól

l.) Kunszállás Község Oktatási koncepciója m.) Kunszállás Község esélyegyenlőségi terve
n.) 137/2018. (VII. 25.) kormányrendelet az az Óvodai nevelés országos alapprogram módosításáról

Az intézmény alaptevékenységébe tartozó feladatok:

- Óvodai intézményi étkeztetés
- Óvodai nevelés, ellátás
- Gyermekek bölcsődében, mini bölcsődében történő ellátása
- Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelése

Az óvoda jogi státusza, adatai:

Az intézmény neve:	Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde
Az óvoda címe:	6115 Kunszállás, Arany János u. 4.
OM azonosító:	202269
Jogszabályban meghatározott közfeladata:	többcélú köznevelési intézmény, óvoda-bölcsőde
Az óvoda telefonszáma:	06-76/587-650
Alapításának ideje:	1963

Az óvoda a Kunszállási önkormányzat intézménye, részben önállóan gazdálkodik, bankszámlával nem rendelkezik. A képviselő testület határozata alapján óvodánk háromcsoportos óvodaként működik. Vezetőjét pályázat útján az önkormányzat képviselőtestülete választja és nevezi ki.

Alaptevékenységei:

- Óvodai nevelés
- Óvodai intézményi étkeztetés
- Gyermekek bölcsődében, mini bölcsődében történő ellátása
- Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelése

Óvodánk *Tevékenységeközpontú Program* alapján dolgozik, amelyet Magyarországon Fábrián Katalin neve fémjelez, hazánkban ő dolgozta ki a nemzetközi pedagógiai élet kiemelkedő alakjai nyomán.

Tevékenységek központú óvodapedagógiai elméletek

- Montessori-pedagógia
- Freinet pedagógiája
- Waldorf pedagógia

Tevékenységek központú pedagógiai elvek óvodánkban

- A tartalom összeállítása során figyelembe vesszük a gyermekek korábbi ismereteit, élményeit és tapasztalatait.
- Először mindig cselekvés formájában ismerjük meg az adott témát, utána játékba ágyazzuk, majd csak ezután vezetjük be a beszélgetés (beszélgető kör) témái közé.
- A foglalkoztatást gyakran szervezzük csoportban.
- A módszereket változatosan alkalmazzuk.
- Kiemeljük a szokásostól eltérő, egyedi megoldásokat.
- A megismert témát, ismételjük a további időszakban

I. Gyermek és óvodaképünk

1. Gyermekképünk

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik. Biztosítja minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, és a meglévő hátrányai csökkenjenek. Az óvodás gyermekeket eredendően kíváncsiság jellemzi, amikor békés, nyugodt közegben van.

Biztonságérzetüket erősíteni kell, amiben jelentős szerepe van a személyi és tárgyi környezetnek. Az eltérő egyéni szükségleteik ismeretében bontakoztassuk ki személyiségüket. Az óvodáskor a különbözőségek elfogadásában, az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben fejlődő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé válik.

A játék a szenzitív időszakban történő fejlődés és a fejlesztés legfőbb eszköze. Ebben az életkorban óvodába járó gyermekeink legyenek:

- érzelmileg stabilak
- együttműködők
- toleránsak
- bánjanak jól egymással
- játékban elmélyülők
- aktívak, érdeklődők
- kiegyensúlyozottak
- kreatívak
- nyitottak
- vidámak
- önbizalommal rendelkezők
- alakuljon ki a fentiek iránti igényük

Az egyéni haladás megítélésében vezérelvünk, hogy saját magukhoz képest viszonyítsuk a fejlődés ütemét és mértékét. Törekszünk minden segítséget megadni képességeik fejlődéséhez, személyiségük kibontakoztatásához, érzelmi, testi, lelki és szociális fejlődésükhöz.

A gyermekek belső érése a családi és óvodai nevelés egységével éri el 6 – 7 éves korra a megfelelő szintet. Az óvodáskor végére a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt él, önazonos; korának megfelelő mértékben empátikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs.

2. Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek 3. évétől az iskolába lépésig. (2,5 éves kortól felvehetőek)

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezet biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda, miközben az teljesíti funkcióit, (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), elősegíti a gyermekben a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételeinek megteremtődését.

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is).

2.1. Az óvodai nevelésben alapelv:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni
- készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- A gyermeki fejlődésbe vetett bizalom, mint a pedagógiai optimizmus megvalósítása, a különbözőségek elfogadása, a diszkrimináció tilalmának érvényesítése.
- Hit a gyermek fejlődésében, a gyermek jelzéseire biztosított komoly figyelem
- A nem könnyen érthető jelzések értelmezése, a mögöttük lévő szükségletek feltárása. A ki nem mondott, csak tünetekkel jelzett gyermeki segélykérés figyelmen kívül hagyásának megelőzése.

2.2. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről;
 - a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról;
 - a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játéokra;
 - a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek, emberi értékek közvetítéséről;
 - a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- ❖ **A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.**
 - ❖ **A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.**

2.3. Óvodai nevelésünk célja

Óvodánk feladata olyan tevékenység – repertoárt felkínálni a gyermekeknek, amely a személyiség minden területét érinti. A gyermekek széles sávban próbálhassák ki magukat. A teljeskörű személyiségfejlesztés egyetlen garanciája a széleskörű tevékenységi rendszer. A gyermekeket hozzuk olyan szituációkba, hogy ne tudjanak nem fejlődni! Adjunk nekik stabil képesség alapozást.

Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt. A befogadó közoktatási rendszer kialakításához való aktív hozzájárulásunk része a multikulturális és interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása.

Minden gyermeknek joga van arra, hogy egyediségéhez optimálisan illeszkedő pedagógiai rendszerben a a legkevésbé szegregált környezetben nevelkedjen, ez a gyermekek oldaláról szükséglet, a felnőttek számára kötelesség.

Mivel minden gyermek más és más, ne a gyermek szokja meg az óvónőt, hanem az óvónő a gyermeket. A tevékenységeket és a nevelési feladatokat az óvónő, ezek sorrendjét azonban a gyermek határozza meg.

Óvodánkban a gyermekek egyéni fejlődésnek üteméhez mérten fejlesztjük csemetéinket. A sajátos nevelési igényű gyermekek állapotuknak megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesülnek. Speciális fejlesztéssel megkapják a lehetőséget, hogy a számukra megfelelő intézményben tanulhassanak tovább.

Célunk, az óvodából az iskolába való átmenet újszerű kidolgozása, az inkluzív pedagógiának, együttélésnek az elterjesztése, a játéknak, mint a fejlesztés céljának és eredményének megjelenítése, a játék, érzelem, erkölcs, metodikai kapcsolatának érvényesítése.

I. Az óvodai nevelés feladatai

1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú felkészítés, az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése; ezen belül:

- a.) Az egészséges életmód alakítása.
- b.) Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása
- c.) Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

1.1. Az egészséges életmód alakítása

Az óvodai nevelés feladata az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása. A gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme.

A gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermek testi képességei fejlődésének elősegítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával, szülővel, óvodapedagógussal együttműködve, speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása;

1.2. A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

Testápolás:

- Válják igényükké a tisztálkodás. Önállóan végezzék el az ezzel kapcsolatos feladatokat. Ugyanez vonatkozik a WC-használatra, a fogmosásra, fésülködésre, zsebkeendőhasználatra.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként lássák el.
- Képesek legyenek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő, önálló kielégítésére.
- Étkezés: Kulturáltan viselkedjenek étkezés közben.
- Öltözködés: önállóan, megfelelő sorrendben történjen.
Környezet rendben tartása: Ügyeljenek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.

1.3. Egészségnevelés *„Az élet meghosszabbításának titka, hogy meg ne rövidítsük!” (Móra Ferenc)*

Az egészséges életmódra nevelés az Alapprogram keretszabályaiból eredendően kötelező elem. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos tartalom kiegészítése, annak strukturális szintű átgondolása, összehangolása indokolt a 20/2012. (VIII.31.) EMMI- rendeletben foglalt elvárásokkal.

A miniszteri rendelet 128.§ (2.) bekezdése alapján az óvoda által teljes körű egészségfejlesztési folyamatot kell működtetni, melynek eredményeként a pedagógusok az óvodában végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek és a szülő részvételét az intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A teljes körű egészségnevelés célja, hogy az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétet, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvodai mindennapokban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben, ezért kiemelt figyelmet kell fordítani az ezzel összefüggő feladatokra.

1.3.1. Egészségnevelés

A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység, melyet az alábbi címszavakban foglalunk össze:

- a prevenció;
- az óvoda az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere;
- az egészséget támogató társadalompolitika;
- hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás;
- rizikócsoportos megközelítés;
- érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat, alkalmazkodást fokozó beavatkozások;
- színtér programok (óvoda, bölcsőde);
- közösségi alapú komplex egészségfejlesztés.

Az egészség alatt: a test, a lélek, az értelem, a társadalmi környezet és a szellem egészségét értjük komplex megközelítéssel. Egészségünket minden eddiginél jobban befolyásolja az a tény, hogy az ember természeti, társadalmi, személyes, érzelmi, szellemi környezetét az utóbbi évtizedben fokozódó

gyorsasággal változtatta meg.

Nem kétséges, hogy sokkal jobban fel kell készítenünk gyermekeinket arra, hogy milyen módon kell okosan élniük! Csak úgy lehetünk hitelesek, ha mi, az itt dolgozó *felnőttek is* nagy figyelmet fordítunk egészségünkre, példát mutatva így a felnövekvő generációknak.

1.2.3. Az egészségnevelés célja

- A növekedés, a súlygyarapodás feleljen meg az életkornak, az egyéni alkatnak.
- A gyermekek szervezete legyen egészséges, ellenálló és alkalmazkodó-képes, mozgásuk legyen összerendezett.
- Érzékszerveik fejlettsége tegye őket képessé a differenciált érzékelésre.
- A gyermekek rendelkezzenek önmaguk számára és a közösségi együttéléshez szükséges kulturált egészségügyi szokásokkal.
- Idegrendszerünk egészséges fejlettsége járuljon hozzá kiegyensúlyozott, derűs, félelemmentes magatartásukhoz.
- Alapfeladatunk a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése. Kiemelt odafigyelés a testápolásra, helyes táplálkozásra, öltözködésre, levegőzésre, mozgásra, nyugodt pihenésre.
- Helyes életritmus hangsúlyozott kiemelése, a szülőkkel egységes szemlélet kialakítása, megerősítése.
- Mozgásigény kielégítése, edzettség állóképesség fokozása.
- Speciális babzsák, labda, karikagyakorlatok összegyűjtése.
- Tartásjavító gyakorlatok beépítése a foglalkozások anyagába.
- Folyamatos kapcsolattartás az egészségügyben dolgozókkal (orvos, védőnő, fogorvos)
- Egészséges étrend összeállítása érdekében folyamatos kapcsolattartás a konyha képviselőjével. (Korszerűbb ételek bevezetése, pl. magvas kenyér, korpás pékáru, halfasírt, szezámagos pogácsa, ananászos csirkemell stb.)
- Lehetővé tenni a speciális étrendet igénylő gyermekek intézményi étkeztetését
- A délutáni speciális mozgáslehetőségek körének kibővítése. A mozgáslehetőségek tovább javítják a gyermekek koordinációs képességét, testtartását, mindenképpen örömteli időtöltést jelentenek.
- Az EU-szabványnak megfelelő mozgásfejlesztő játékok körének kibővítése az óvónők javaslatainak figyelembevételével.

- A mozgáslehetőség bővítéséhez további jó lehetőséget biztosít az udvarunkon a térburkolattal kialakított terület és a rekortán pálya

1.3.2. Az egészségnevelés feladatai

Az egészséges életmód alakításának területei

Gondozás:

A testi, lelki szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése. A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek-óvónő, gyermek-dajka kapcsolatot feltételez. A toalett használatával kapcsolatos tevékenységekben nagyon tapintatosan kell viselkednünk, hogy ne sértsük a gyermek intim szféráját. A testápolás terén, a kéz, az arc érintésével, ellenállást is kiválhatunk a gyermekből, vigyázzunk, hogy ne legyünk tolakodók.

Öltözködéskor fontos a sorrend megismertetése, az időjárás és az öltözködés összefüggéseinek felismerése, egymáshoz igazítása. Papírzsebkendő használatakor hívjuk fel figyelmüket annak anyagára, hulladékként való kezelésére. Az önkiszolgáló feladatok ellátása sok gyakorlást igényel, alakítjuk ez által, a gyermek énképét, segítjük önállóvá válásukat. Elegendő időt kell biztosítanunk, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg.

Testi nevelés:

A testi nevelés magába foglalja a gyermek testi szükségleteinek (levegőzés, pihenés, egészséges táplálkozás) természetes mozgásigényének kielégítését, a gyermek egészségének, testi épségének védelmét, megőrzését, óvását. Ehhez szükséges a megfelelő optimális környezet biztosítása. Rendelkezésünkre áll ehhez, egy nagy udvar, sportszerek, mozgásos játékok.

Mozgás:

Mozogni lehet otthon, a játszótéren, az óvodában, a csoportszobában az udvaron, a rekortán pályán. Fontosnak tartjuk a mozgásigény kielégítéséhez a megfelelő jól szellőző öltözetet a szabadban és a teremben egyaránt. Az óvodapedagógus feladata –a dajkával megosztva- a feltételek megteremtése az egészséges fejlődéshez. Alkalmanként, a szülőkkel közös programokat szervezünk, (kirándulások, gyermeknap) ezzel is pozitívan befolyásoljuk a családi nevelést, a szabadidő hasznos eltöltését.

Levegőzés:

A levegőzés élettani hatásán túl elősegíti többek között a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását. Törekedjünk arra, hogy a gyermekek minél több tevékenységüket végezzék a szabad levegőn. Ismertessük meg velük, az élethez levegőre van szükség, van jó és rossz, tiszta és szennyezett levegő.

Pihenés:

Legfontosabb a pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása, a gyermekek egyéni alvásigényének és szokásának figyelembevételével a szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése. Az óvónő jelenléte a pihenés teljes idejében elengedhetetlen, a gyermekek nem maradhatnak egyedül.

Az egészséges táplálkozás:

Ennek megvalósításához tájékoztatjuk a szülőket az étlapról. Az ételkészítési-biztonsági előírásokat betartva igyekszünk a gyermekeket a számukra ismeretlen ételek ízével megismertetni, közvetve modellt nyújtva ezzel a családoknak is a korszerűbb táplálkozás kialakításához. A vallási, valamint eltérő étkezést igénylő családok étkezési szokásait tiszteletben tartjuk.

Állapotfelmérés

A következő területek felmérésére minden tanév elején sor kerül:

- Testi egészség:
 - Szervi problémák
 - Allergiás gyerekek
 - Mozgáskorlátozottak
 - Gyógyszerérzékenység
 - Túlsúlyos vagy kórosan sovány tanulók
 - Fogászati szűrővizsgálat
 - Gyógytestnevelésre járók

- Lelki egészség:
 - Hangulati állapot (közérzet, elégedettség)

- A gyermekek szociális helyzete:
 - Állami gondozott
 - Hátrányos helyzetű
 - Veszélyeztetett
 - Nagycsaládos
 - Gyermekét egyedül nevelő
 - Segélyre, támogatásra szoruló

Helyzetelemzés

Az állapotfelmérés eredményeire támaszkodik. Az állapotfelmérést minden évben elvégezzük, tanév elején a fenti szempontok alapján és ennek az eredménye bekerül be az Egészségnevelési éves tervbe, melyet a vezető is megjelöl a munkatervében, és év végén értékeli azt.

1.3.3. Az egészségfejlesztés feladatai

a) Egészségvédő alapismeretek bővítése

- A test felépítésének (topográfiájának) szemléltetése
- A bőr és érzékszervek működésének bemutatása
- A szív működését, "munkáját" bemutató előadások
- Játékos formák a szervezet működésének megfigyelésére (saját magán és óvodás társán)
- Ismeret- és tapasztalatszerző gyakorlatok a szervezet fizikai teljesítményéről, az elfáradásról és a pihenésről
- Élelmiszerismertető tevékenységek (ételkészítés, ételvásár, vendéglátás).

b) Egészséges életmód-fejlesztő tevékenységek

- Személyi higiénés, testápolási program
- A személyi tisztálkodást készséggé fejlesztő játékok
- Fogápolási és szájhigiénés szokásalakítás
- Egészséges öltözködési program
- Önálló öltözködés szokássá alakítása.
- Ruhaviselés, ruhaváltás, karbantartás gyakorlata
- Az egészséges táplálkozást propagáló programok
- Óvodai főzési gyakorlatok
- Ételválogatási, élelmiszer-válogatási játékok
- Kulturált étkezés (vendéglátás) gyakorlása
- Gyermekbaleset-megelőzésének módjai
- Otthoni balesethelyzetek felderítése (a szülőkkal).
- A közlekedési szabályok játékos gyakorlása.
- Az óvodai balesetek megelőzésének gyakorlása (a csoportszoba, a mosdó, az udvar veszélyeinek "feltérképezése")
- A mindennapi testnevelés

- A szabadban való tartózkodás mozgáslehetőségei: edző mozgások, udvari játékok, séták, kirándulások.

c) Környezethigiéné kialakítása

- Az óvoda épületének és környékének higiéniája.
- A foglalkoztató termek, csoportszobák higiéniájának, díszítésének, otthonossá tételének, virágokkal gazdagításának biztosítása
- Az óvoda udvarának higiéniája, udvari játéklehetőségekkel való felszerelése
- Az óvoda balesetveszélyeinek kiiktatása (rendszeres ellenőrzése).
- Az óvodásgyermek környezetvédelemre nevelése

d) Óvodai pszicho-higiéné megteremtése

- Játékos gyakorlatok a napirend összeállítására.
- A rendszeres takarítás, rendrakás, kiszolgálás propagálása.
- Növénygondozó, kiszolgáló munka az óvodai csoportokban.
- A szokásrendszerhez nehezen alkalmazkodó gyermekek segítése
- Az érzelmi élet zavarainak feloldásának lehetőségei
- Sajátos nevelési igényű, speciális gondozást, korrekciót igénylő gyermekek segítése
- Beszédhibások szűrése, logopédiai gondozása szakember bevonásával
- Érzékszervi, mozgásszervi fogyatékosok óvodai gondozása.
- Családsegítő Központok igénybevétele

e) Szülői egészségnevelési rendezvényei

- Tömeges rendezvények szülők és gyermekek számára.
- Szülők egészségnevelési tájékoztatása
- Óvodai "nyílt napok"
- Óvodai egészségnapok szervezése az iskolával közösen

f) Az egészségügyi dolgozók bekapcsolása az óvodai tevékenységekbe

- Az óvodai egészségnevelés tartalmi - módszertani kérdéseinek elemzése az óvoda orvosával és védőnőjével közösen.
- Az óvónő és a védőnő együttműködése
- az egészségügyi és iskolaérettségi vizsgálatok előkészítése, és az eredmények felhasználása a mindennapos nevelőmunkában.
- Gyermekorvosi és védőnői előadás és tanácsadás a szülői értekezleteken.

A várható fejlődés óvodáskor végére:

- Szükségeit képes késleltetni, önállóság az adott területen
- Használják a toalettpapírt, kezet mosnak utána és lehúzzák a wc-t, a fiúk felhajtják a deszkát
- Fogat mosnak – a fogápolási eszközeiket elmossák.
- Önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér.
- Cipőjét befűzi, megkötésével próbálkozik.
- Képes önállóan eldönteni, miből mennyit bír elfogyasztani.
- Kulturáltan étkezik.
- Vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára,
- Észreveszi, ha valami hiányzik, vagy rendetlen a rendetlenséget megszünteti.
- Életkorának megfelelően edzett, szívesen mozog a szabadban, évszaktól függetlenül.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

2. Erkölcsi és érzelmi- nevelés, szociális tapasztalatok biztosítása

Célja: A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül, mivel magatartásuk érzelmi vezéreltségű.

A gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik.

Az erkölcsi tulajdonságok, szociális készségek és képességek, attitűdök, azaz kompetenciák (együttműködés, önállóság, segítőkészség önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, a közös értékek óvása, védelme, kitartás, akarat, feladat, szabálytudat, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség stb.) fejlődéséhez, a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszer, interakciós kultúra biztosítása az értékrend megalapozása érdekében.

A gyermekeknek meg kell szokniuk az együttélés alapszabályait, az egymáshoz való alkalmazkodást, az eseti lemondást. A közös élményszerű tevékenységek közben lehetőség adódik az erkölcsi tulajdonságok többszöri gyakorlására, megerősítésére. Az óvodapedagógus feladata a példaadáson kívül a csoport közös életének megszervezése, a szokás és szabályrendszer kialakítása, megerősítése, és folyamatos ellenőrzése.

2.1. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés feladatai:

A gyermek természeti és társadalmi környezetével való kapcsolatának alakítása, a természet és az ember által létrehozott környezet megismerésére, az emberi munka, alkotások megbecsülésére, hagyományok ápolására nevelés.

Ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja.

A *környezettudatos magatartás* megalapozása az érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével. A környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások megerősítése, az értékek belsővé válásának elősegítése érzelmi, motivációs hatásokkal, komplex tevékenységi rendszerrel.

- A közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása fontos a szocializáció szempontjából.
- Pozitív attitűd, érzelmi töltés kell, hogy jellemezze az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önértékesítő törekvéseinek.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- Segíteni kell a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését és öntudatának alakulását; teret kell adni önkifejező törekvéseinek.
- Arra kell nevelni a gyermekeket, hogy elfogadják és megértsék az emberek közötti különbözőségeket.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődése (pl.: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség). Ugyanilyen fontos az akarat fejlődése is (ezen belül: önállósága, önfegyelme, kitartása, feladat- és szabálytudata, szokás és normarendszer kialakulása).
- Az óvoda a gyermeki nyitottságára épít, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a magyarsághoz, a szülőföldhöz való kötődés és a hazaszeretet alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottainak bánásmódja, viselkedése és kommunikációja modell értékű szerepet tölt be a gyermekek magatartása alakulásának szempontjából.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A fejlődés várható mutatói óvodáskor végére

- A kialakult szokások a gyermekek igényévé válnak, aktívan vesznek részt közös

tevékenységekben.

- Kialakul pozitív önértékelésük, bíznak önmagukban és társaikban.
- Együttműködnek, képesek a kiváráásra, önálló véleményalkotásra, döntések meghozatalára, döntésekre adott helyzetekben.

3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés célja: tárgyilagosan, sokoldalúan közvetíteni az információkat. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése a nevelőtevékenység egészében. Változatos tevékenységek biztosítása a gyermekek részére, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek természeti és társadalmi környezetükről. Mindezt a gyermek életkori sajátosságaira építve (érdeklődés, kíváncsiság).

Az anyanyelvi nevelés általános feladatai: a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel. A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése. Szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása. Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása. Nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése. Kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával. Együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén. A szociokulturális háttér figyelembe vételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetítéssel az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

4. Értelmi fejlesztés

Az értelmi nevelés fejleszti az értelmi erőket, képességeket és hat az óvodáskorú gyermek világgépének kialakulására. Az értelmi nevelésnek szerves része az anyanyelvi nevelés. Az anyanyelv elsajátításának első, és egyben legfontosabb színtere a család.

A gyermek anyanyelvi fejlődését, kommunikációs kultúrájának alapjait a családi légkör, a szülők beszédkészsége, beszédkultúrája befolyásolja. Az értelmi fejlesztésnek feltétele a helyes módszerek megválasztása, a megfelelő eszközök biztosítása és a jó óvodapedagógus - gyerek viszony. Ismeretszerzés folyamatában arra törekszünk, hogy olyan légkört alakítsunk ki, amelyben szorongások nélkül, felszabadultan, érdeklődéstől áthatottan tevékenykedjenek a gyerekek.

A tevékenységek tervezésekor a gyerekek alapvető életkori sajátosságaira alapozunk, mint pl. az érdeklődés, játékosság, alkotó képzelet stb. Figyelmüket olyan eszközökkel, eseményekkel kötjük le, amelyeket a játékba be tudnak építeni, amelyekkel tudnak manipulálni. Megfelelő élmények, tevékenységek biztosításával törekszünk arra, hogy a gyerekek egyenletesen fejlődjenek, képesek legyenek megfelelő kommunikációra és szellemi tevékenységek iránt érdeklődők, legyenek. A gyerekek tapasztalatainak, ismereteinek rendezése tudatos, célirányos, tervszerű bővítése a különböző tevékenységeken keresztül a nevelési módszerek segítségével.

Cél az érthető és kifejező beszéd készségének kialakítása, a gyerekek szókincsének bővítése, a magyar nyelv sajátos formáinak elsajátítása, a mondanivaló helyes megfogalmazásának elősegítése, a kommunikációs képesség fejlesztése. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás), az alkotóképesség fejlesztése.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a kreativitás és a képzelet fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása.

4.1.Értelmi képességek fejlesztése:

Kognitív szféra:

- a.) gondolkodási műveletek
- b.) pszichikus funkciók működése (figyelem, koncentráció, emlékezet, képzelet, kreativitás, fantázia, érdeklődés)

Érzékszervi szféra percepciók:

- c.) testséma ismeretek
- d.) látásérzékelés
- e.) hallásérzékelés
- f.) tapintás érzékelés
- g.) szagló és ízérezékelés
- h.) hő és hőérezékelés
- i.) téri tájékozódás és téri irányok
- j.) keresztcsatornák működése

5. Kommunikációs képességek fejlesztése

Nyelvhasználat

- k.) az összefüggő folyamatos beszéd megjelenése
- l.) a beszéd tisztasága, nyelvtani alkalmazás szintje

Verbális kommunikáció

m.) beszédértés

n.) nyelvi kifejezőképesség

Feladataink:

A gyermek spontán szerzett ismeretinek, tapasztalatainak rendszerezése, bővítése.

Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztéséhez szükséges lehetőségek (tér, idő, eszközök, ismeret, élmény) biztosítása.

Az anyanyelv fejlesztése kiemelt jelentőségű,

- áthatja az óvodai nevelő tevékenység egészét.
- helyes mintaadás
- beszédkezdő kialakítása, fenntartása,
- a gyermek meghallgatása, elég érdeklődés, idő biztosítása,
- a gyermeki kérdések érvényesülésére figyelmet fordítani,
- a válaszok megadásának szükségességét szem előtt tartani.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Megfelelő szókészlettel rendelkezzenek, használják a különböző nyelvi fordulatokat. Nyelvi kifejezőeszközöket változatos formában használjanak a kommunikáció során.

Képesek legyenek közös élmények elmondására, a szavak tükrözzék érzéseiket, gondolataikat.

Képesek legyenek a térbeli tájékozódás, téri irányok verbális kifejezésére.

Helyes hangképzéssel, tiszta ejtéssel, gazdagon árnyaltan fejezzék ki érzelmeiket a beszéd segítségével.

Természeti környezetük megismerésével képesek legyenek szóban visszaadni a külső világból érkező ismeretek által kiváltott gondolatokat, érzéseket.

Összefüggő beszédre, elbeszélésre képesek, alkalmasak. Használják a névmásokat, névutókat.

Beszédük az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hanghordozású, hanglejtésű, hang erejű és sebességű.

Gesztusaik, arcjátékuk természetes, tisztán ejtenek minden beszédhangot.

II. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. Helyzetkép – óvodatörténet

Óvodai ellátás 1940. óta működik Kunszálláson, mely Papp Róza (1898-1974) bencés obláta nevéhez fűződik. A nővér megteremtette az óvodai nevelés alapjait a településen változó helyszíneken Néhány év után e kezdeményezés megszűnt. Az 1950-es évek végén indul újra a mai faluházban. Kezdetben csak félnapos ellátást kaptak a gyermekek. A jelenlegi óvodaépület 1963-tól tölti be funkciót.

Először egy vegyes csoporttal működött, 25-30 közötti gyereklétszámmal, később szűknek bizonyult a férőhelyek száma, s 1973-tól két csoporttal indult. 25 év elteltével a falu lélekszáma 1700-ra gyarapodott, így 1997 júliusában a képviselőtestületi határozott az óvoda bővítéséről. November 10-én átadták az óvoda harmadik csoportját. 1992-ig három vegyes csoportban 60-80 fővel működtünk. A gyermekek számának csökkenése indokolta a harmadik csoport megszüntetését.

2009. szeptember 1.-től a harmadik csoportszobát, az igények felmérése után, bölcsődévé alakította át, és kezdett működtetni egy bölcsődei csoportot a fenntartó önkormányzat. 2013. szeptembertől a bölcsődei ellátást igénylők létszáma csappant, ezért a működési engedély meghosszabbítását nem igényelte az önkormányzat. Az áprilisban megtörtént óvodai beiratkozás alapján az eredeti 3 csoport működése újból indokolttá vált.

2016. őszétől a partnerek igényének megfelelően megszűntek a vegyes csoportok: három osztott korcsoport jött létre. Ily módon tiszta életkorúakkal (kis, középső, nagy) funkcionált tovább az óvoda.

Az óvoda mostani épülete, amely az Arany János u. 4. szám alatt található, 1963 óta tölti be funkcióját. Sokáig 1 csoporttal működött az intézmény, majd 1973-tól már 2 csoporttal, 1997. novemberétől és jelenleg is 3 csoportban látunk el óvodai nevelési feladatokat.

Az óvoda épülete az 1960- as évektől három lépcsőben bővült, 2020 augusztusában nyerte el a jelenlegi formáját. Jelenleg 4 csoportszoba (1 szobát fejlesztő helységnek használunk), tornaszoba, a megfelelő szociális iroda és raktárhelységekkel valamint főzőkonyha és ebédlő alkotja az épület együttest. A főzőkonyha is jelentős bővítésen, átalakításon, felújításon, korszerűsítésen ment keresztül. A főzőkonyhán HACCP rendszert alakítottunk ki és működtetünk a MÉ (Codex Alimentarius Hungaricus) 2-1/1969 számú irányelve alapján, a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően, amely rendszer előfeltételeként alkalmaztuk és folyamatosan követjük a vendéglátás és étkeztetés jó higiéniai gyakorlatához kidolgozott Nemzeti Útmutató üzletünk tevékenységére vonatkozó iránymutatásait, továbbá figyelemmel kísérjük és betartjuk a hatályos jogszabályi előírásokat, ajánlásokat, fentiek indikátoraként rendszeres önellenőrző vizsgálatokat végzünk.

Az Arany János utca 4. épületéhez tartozó közvetlen udvar nagysága a beépítés után 1000 m² lett, azonban az utca túloldalán található telken (nagy csoportos) játszó udvar kialakítására került sor az önkormányzat tervei alapján, ezáltal mintegy 2000 m²- es játszóparkkal rendelkezik az óvoda.

A Kunszállási Mosolyvár Óvodához korábban már tartozott bölcsődei nevelés, gondozás, hiszen 2009. szeptember 1-től a harmadik csoportszobát bölcsődei csoportszobává alakították át, amely 2013-ig működött, majd a létszám csökkenése következtében a későbbiekben ismét óvodai csoporttá alakult.

A felvehető maximális gyermeklétszám az óvodába a módosított Alapító okirat szerint jelenleg 120 fő (Okirat száma: KUN/940/2022).

Az óvoda névváltozáson ment keresztül, jelenleg a Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde nevet viseli, mivel mini bölcsődével bővült.

A helyi bölcsőde építése 2021 januárjában kezdődött el egy sikeres elbírálású pályázat benyújtásának eredményeként. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) meghirdetett pályázatán nyert pénzeszám biztosította a beruházás alapfeltételeit. Ebből az összegből az óvodával szemben egy 118,21 m²

hasznos alapterületű, nyolc gyermek befogadására alkalmas mini bölcsődét és hozzá játszóudvart építettek. Az épület építészeti megoldásaival hozzájárul a taj- es a településkép esztétikus alakításához, valamint illeszkedik az óvoda stílusához.

2. Személyi feltételek

A Tóth Pál Általános Iskola KIKI-ből való kiválása után az óvoda továbbra KIKI tagintézménye maradt. A KIKI átszervezésével 2018. szeptember 1-től pedig Kunszállási Mosolyvár Óvoda elnevezéssel működik tovább, a főzőkonyhával együttesen.

A személyi feltételek biztosítottak az eredményes munkához. Az óvodában dolgozó 6 óvónő felsőfokú óvónőképző intézetben szerezte végzettségét. Munkájukat segíti egy pedagógus asszisztens. Emellett három teljes munkaidőben foglalkoztatott dajka dolgozik óvodánkban. A dajkáknak szakképesítése van. Az óvodapedagógusok, és az öt segítő dajkák munkája járul hozzá az óvodai nevelés eredményességéhez.

Valamennyi munkatárs folyamatos együttműködése, összehangolt munkája szükséges a befogadó szellemiségű óvoda, az inkluzív nevelés kialakítása érdekében. A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érhetik el csak a kívánt fejlettségi szintet. (gyógypedagógus, logopédus)

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodában a nevelőmunka kulcszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermekek számára. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei között oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségeihez mérten - szakmai kapcsolatot tart fenn.

(Nemzetiséghez tartozó gyermekeket nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. Más országból érkező gyermekeket nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.)

3. Tárgyi feltételek

Óvodánkat – mivel lakóháznak épült – gyakran kellett bővíteni, átalakítani, korszerűsíteni, hogy a gyermekek biztonságát szolgálja, megfeleljen testméreteiknek. A csoportszobák területe 126 m². A felvehető gyermekek számát az oktatási törvény alapján a képviselőtestület határozta meg az alapító okiratban. Az óvoda épülete és udvara biztosítja a gyermekek egészségének megőrzését, mozgás- és játékigényük kielégítését.

Az óvoda rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését úgy alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Lehetővé teszi mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal veszi körül. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak, számukra

hozzáférhető módon és gyermekek biztonságára figyelemmel helyezzük el. Az óvoda egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak és lehetőséget a szülők fogadására. (Az óvoda eszközeit és berendezéseit részletezve az 1. számú mellékletben található Eszközlista tartalmazza.)

4. Az óvodai élet megszervezése

a.) A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, valamint a gyermekek együttműködő, képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

b.) Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

c.) Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített - nem kötelező- feljegyzések, dokumentumok is szolgálják. Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyiket óvodapedagógus irányítja.

A csoportok szervezésénél figyelembe vesszük:

- A gyermekek érdekeit
- A szülők kérését
- Az életkort

Nyitva tartás

Napi 10 óra. Tárgyi feltételrendszerünk folyamatosan bővül, a hiányok pótlására a fenntartó költségvetése biztosít anyagi fedezetet.

Napirend, hetirend

Napirendünk és hetirendünk megfelel az óvoda célkitűzéseinek. Biztosítja a feltételeket a gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével, tevékenységek megtervezésével. Folyamatosság és rugalmasság jellemzi. A hetirend megvalósítható vegyes és homogén csoportban egyaránt.

➤ Napirendünk

7-12 óráig játék, ez idő alatt tisztálkodás, tízórai, kötött és kötetlen foglalkozások, séta 12-15 óráig étkezés, pihenő
15-17 óráig uzsonna, játék

➤ Hetirendünk

A hét minden napján anyanyelvi nevelés, testnevelés, mesélés – verselés, a helyzet és a körülmények által meghatározva, váltakozva ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, külső világ tevékeny (a környezet megismerése, a környezet mennyiségi és formai összefüggéseinek megismerése)

Dokumentumok (csoportnapló, fejlesztési napló)

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében megszervezve, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével

Csoportnaplónk a központilag gyártott dokumentumokat tekintjük irányadónak.

A csoportnaplóban a nevelési tervünket a beszoktatási tervvel kezdjük szeptember hónapban. Majd ennek értékelése után két időszakot tervezünk. Októbertől január végéig és februártól május végéig. A beszoktatási tervet főleg a kiscsoportra építjük, de a további nevelési tervünket a vegyes életkorú gyermekekre vonatkozóan állítjuk össze.

A naplók tartalmazzák: (nevelési éven belül időszakonként)

- a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit
- a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt
- feljegyzést a csoport életéről

- Születésnapokat
- Napirendet
- Hetirend -foglalkozási tervet
- A nevelés tervezését fél évre, majd értékelés és ez alapján újabb tervezés
- Közösségi nevelés
- Munkajellegű tevékenységeket
- Szervezési feladatokat
- Szolgáltatásokat

Mérőlapok (fejlesztés módjának értékelése)

Fejlesztési napló

A csoportnapló mellékleteként használjuk, egybefűzve azzal.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza:

- a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.
- a gyermek anamnézisének,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (értelmi, beszéd, hallás, látás, mozgásfejlődés)
- az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket

A gyermek megfigyelését félévente dokumentáljuk, de a gyermek fejlődését állandóan nyomon követjük, és a szükséges fejlesztést azonnal jelöljük és elvégezzük.

5. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsőde, és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

5.1. Óvoda és család

A nevelés és oktatás feladatát a gyermek szülei, törvényes képviselői megosztják a köznevelési intézményekkel és a pedagógusokkal. E közös tevékenység alapja a bizalom, az intézmény és a pedagógusok szakmai hitele.

Cél: A szülők és az óvodapedagógusok váljanak egymást segítő, megbecsülő nevelő partnerekké annak érdekében, hogy a gyermekek személyiségfejlődése kiegyensúlyozott legyen.

a.) Az együttműködés tartalmi formái:

Kapcsolattartási lehetőség	Cél	Munkaforma
1. Beiratkozás	- anamnézis felvétele - ismerkedés az óvodával	Egyéni beszélgetés
2. Családlátogatás	- gyermek életkörülményeivel való megismerkedés	Játék a gyermekkel Egyéni beszélgetés
3. Óvodakezdés	- ismerkedés az óvodai élettel - minél fájdalommentesebb elválás a szülőtől - szülő-gyermek kapcsolat megismerése - bizalom kiépítése az óvoda iránt	Közös játék, közös tevékenység szülővel, gyermekkel

4. Szülői értekezlet	<ul style="list-style-type: none"> - óvodai életével kapcsolatos információk megbeszélése, közlése - jellemző problémára, kérdés megválaszolására szakember meghívása - egy-egy csoport életének, fejlődésének megbeszélése - egy-egy csoportban készült videofelvétel megtekintése - egy probléma köré csoportosult szülők fóruma 	<ul style="list-style-type: none"> - értekezlet - előadás <p>csoportos értekezlet helyzet megbeszélés mikro csoportos esettanulmány</p>
5. Családi kirándulás	<ul style="list-style-type: none"> - egészséges életmódra nevelés - szabadidő hasznos eltöltésére ösztönzés - közös megbeszélgetések kezdeményezése - közös élménnyel óvodai kötődés erősítése 	<ul style="list-style-type: none"> - kirándulások, túrák
6. Anyák napja, családi napja	<ul style="list-style-type: none"> - meghitt, közös együttlét - közös játékélmény - családi kapcsolatok mélyítése 	<ul style="list-style-type: none"> - közös együttlét

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

b.) A kapcsolattartás lehetséges módjai az óvodában

FORMALIS	INFORMALIS
Családlátogatás (szükség esetén)	Napi beszélgetések
Értekezletek	Falitáblán, az intézmény facebook oldalán, weboldalán, az intézmény messenger csoportjaiban, facebook csoportjaiban
Fogadóóra	A szülők, pedagógiai és játék kultúrájának fejlesztése. Óvodapedagógusi példa.
Nyílt napok	
Szülői Szervezet	
Közös ünneplések	
Munka délutánok	
Szabadidős programok	

5.2. Óvoda és egészségügy

Cél: gyermekeink egészséges testi-lelki fejlődése.

Az orvos, fogorvos, védőnő félévente ellenőrzi a gyermekeket.

Az ellenőrzés során feltárt problémák kezelésében együttműködünk, a szülők tájékoztatásában segítünk.

31

Feladataink:

- Az orvos, a fogorvos, a védőnő ez irányú tevékenységéhez helyet. és időt biztosítunk.
- Az általunk észlelt gondokat jelezzük a szakembereknek.

Az óvodavezető és az óvodaorvos kapcsolatának rendszere

Az óvodaorvos feladatait a Köznevelési törvény, és az annak végrehajtását tartalmazó 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1998. (IX. 3.) NM-rendelet szerint végzi.

Az óvodaorvos elvégzi a hatályos törvények és jogszabályok alapján az óvodába járó gyermekek rendszeres egészségügyi felügyeletét és ellátását. Munkáját szakmailag a kormányzati Népegészségügyi Hivatal főorvosa irányítja és ellenőrzi. Az óvodaorvost feladatainak ellátásában segíti az intézmény vezetője, a közvetlen segítőmunkát az általános vezető helyettes végzi.

Az orvos, munkájának ütemezését minden év szeptember 15-ig egyezteti az óvodavezetőjével. A gyerekek szűrővizsgálatának tervezetét október 15-ig kifüggeszti a nevelői szobában. Az óvodaorvos minden nevelési évben elvégzi a következőfeladatokat;

Az óvodás gyermekek folyamatos egészségügyi felügyelete, évente egy alkalommal történő szűrővizsgálata (a Köznevelési törvény 46. § (6)/d bekezdése, valamint a 25.§ (5) bek. előírja a gyerekek rendszeres egészségügyi ellenőrzését).

- A vizsgálatkor talált kóros elváltozások esetében a gyermek gondozásba vétele a 26/1998. (IX.3.) NM-rendelet alapján.
- A gyógytestnevelési csoportba való besorolást a nevelési évet megelőző május 15-ig elvégzi, kivéve, ha a vizsgálat oka később következett be.
- Ellenőrzi az elrendelt járványügyi intézkedések végrehajtását.
- Sürgősségi eseti ellátást végez.
- Gondoskodik a gyermekek egészségügyi állapotáról tanúskodó dokumentumok vezetéséről, a védőnő közreműködésével rendszeresen ellenőrzi, hogy a kisgyermekek a szükséges szakorvosi vizsgálatokon részt vegyenek
- A csoportok szűrését követően kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal és a gyógy testnevelővel, velük konzultál a tapasztalatairól, felhívja figyelmüket a gyermekeknél tapasztalt rendellenességekre.

A védőnő feladatai

- A védőnő munkájának végzése során együttműködik az óvodaorvossal.
- Elősegíti az óvodaorvos munkáját, a szükséges szűrővizsgálatok ütemezését.

- Figyelemmel kíséri a gyerekek egészségi állapotának alakulását, az előírt vizsgálatokon való megjelenésüket, leleteik meglétét.
- Elvégzi a szűrővizsgálatokat megelőző ellenőrzőméréseket (vérnyomás, testsúly, magasság, hallásvizsgálat stb.). A védőnő szoros munkakapcsolatot tart fenn az intézmény vezető helyettesével.
- Végzi a szükséges egészségnevelő munkát, előadásokat tart az óvoda pedagógusokkal együttműködve.
- Kapcsolatot tart a segítő intézményekkel (Pedagógiai Szakszolgálat, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, stb.)

5.3. Az óvoda és közoktatási és szakmai szolgáltatók kapcsolata

- fejlesztő pedagógus
- nevelési tanácsadó
- pszichológus
- szakértői bizottság
- logopédus

Az együttműködés módjai:

- értekezlet
- tanácskérés

5.4. Óvoda és fenntartó

- Kölcsönös tájékoztatás az óvodavezető közvetítésével.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének elősegítése, sérülésükből adódó speciális megsegítésük egyénre szabottan, szakemberek biztosításával
- A képviselőtestületi üléseken való részvétel (érdekeltség esetén)

II. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

1. Az óvoda alapvető szervezeti formái:

Kötetlen foglalkozások:

- a gyermek szabad választása érvényesül,
- ezáltal fokozzák az önállósággal járó következményeket, a felelősséget, a döntési helyzetek mérlegelését.

Kötött foglalkozások:

- más feltételeket biztosítanak az ismeretszerzés számára
- a részvétel fegyelmezettebb magatartást, koncentráltabb figyelmet, tudatosabb társakra figyelést sugall.

Óvodán kívüli tapasztalatok

- éppen úgy forrásai a szociális tanulásnak, mint maguk a tárgyak, amelyek alapjai a tevékenységeknek.

A fejlődést elősegítő tevékenységek során alkalmazott régi munkaformák:

- frontális munka
- csoportos munka (mikrocsoport)
- páros munka
- egyéni munka

Játék

A 3-6-7 éves gyermek számára a játék alapvető létforma, legfőbb élményforrás, személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

A *játék* a gyermek elsődleges, meghatározó tevékenysége, amely a lehető legnagyobb mértékben hat szinte valamennyi pszichés, motoros, szociális személyiségkomponensre. A gyermek felfedező hajlama, kíváncsisága, tevékenységi vágya, a felnőtthöz való hasonlítás igénye, szocializációs indítékai a pszichikus szükséglet rangjára emelik a játékot.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus.

Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség, és

igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, az indirekt reakcióival éri el. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

- A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait. E tevékenység közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzelemléleke, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata.
- Fejlesztőhatással van a játék a nagy és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre is. A játék a gyermek kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérő módon, hosszantartóan és zavartalanul ki kell elégülnie.
- A tudatos jelenlét és az indirekt játékirányítás, a játék feltételek megteremtése a korszerű játékpedagógia alapja. Az óvodapedagógus a játék kibontakoztatása céljából hat a játékra. Játékbeli szerepe kritériumainak meghatározásakor megkülönböztetjük a gyermeki játék két formáját: a szabad és az óvodapedagógus által kezdeményezett (irányított) játékokat.

A szabad játék

A kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, a gyermek elemi pszichikus szükséglete.

Az óvodapedagógus játékbeli szerepe a szabad játékban

- Tudatosan megengedő, elfogadó, biztosságot és bizalmat adó, segítő, támogató jelenlét.
- Potenciális partner, akit érdekel, amit a gyerekek játszanak, tesznek.
- Csak a szükséges esetekben avatkozik be, például a veszélyessé váló agresszív játékba.
- A szabad játék és játszótárs választás biztosítása, a kreativitás ösztönzése, támogatása.
- A játékelképzelések megbeszélésnek inspirálása.
- Reflektív szemlélet: a gyermekek játékkal kapcsolatos jelzéseinek szinkronizálása, majd a gyermekek játékhoz szükséges döntéseinek előkészítése.
- A nyíltan megfogalmazott gyermeki kérések, kérdések mellett az üzenetek dekódolása segíti a játékelképzelések kibontakozását.
- A gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése, egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel (pl. társas kapcsolatok formálása, az együttműködés fejlesztése, az interakciók tartalmának fejlesztése, a kezdeményező-készséggel, önértékeléssel, *önérvényesítés*, önbizalom formálásával kapcsolatos feladatok).
- A szabad játék elsődlegességének biztosítása a szülővel, pedagógus és a nem pedagógus kollegákkal való együttműködésben. Mintaértékű kommunikáció, az éppen aktuálisan csoportra és egyénre szabottan formálendő szokások, normák hangsúlyozásával, a szerepjátékba való

bekapcsolódáskor az adott játszócsoportra hangolódó szerepformálás.

- Pozitív visszajelzések (játék közben elsősorban metakommunikációval jelezhető a látom, értem, fontos nekem, örülök, hogy jól érzitek magatokat..
- A kellemes csoportlétkör biztosítása elfogadó, segítő, támogató attitűddel, differenciált módszerekkel, szemlélettel. A közösségi élet, a játék szabályainak, normáinak gyerekekkel és szülőkkel közös formálása.

Ingergazdag játszóhelyek biztosítása

A belső terek tagolása a különböző jellegű játékok kibontakozása érdekében a csoportszoba és az óvoda egyéb adottságainak figyelembevételével (közös terek, egyéni játékokra alkalmas terek, nagyobb és intímesebb terek, zajos és csendesebb tevékenységek tere).

A terek változtathatóságának, rugalmas átalakíthatóságának, átjárhatóságának biztosítása, inspirálása (eszközök és normák). Lehetőség szerint a mozgásos játékok tere nem csak a tornaterem és az udvar. Könnyű és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló térfelosztás:

- Családi játékok tere (szobai és konyhai kellékekkel, imitációs kiegészítőkkel).
- Mesesarok (nyugalmos hely, könyvekkel, bábokkal, dramatizáló eszközökkel, jelmezekkel, párnákkal, szőnyeggel).
- Építő – közlekedő játékok tere (különböző kockákkal, kirakó és összerakó játékokkal, közlekedési eszközökkel, terepasztalokkal, állatokkal, a természetes környezet felépítését inspiráló eszközökkel).
- Rajzolás, festés, gyurmázás, kézi munka, barkácsolás helye megfelelő eszköztárral, szerszámokkal, inspiráló anyagokkal.
- Kísérletező hely (természetes anyagokkal, felszerelésekkel, gyermekenciklopédiákkal, földgömbbel, nagyítóval, mágnessel).
- Énekes játékok tere- (ritmus hangszerek, a népi játékok kellékei, képek az ismert játékokról).
- Kincses láda (különböző érdekes tárgyak az éppen aktuális játékokhoz takarók, szép anyagok).
- Különböző egyéb foglalkozások eljátszásának kellékei (orvos, szerelő, postás, fodrász, tanító, rendőr, tűzoltó, fotós, mentős, építő munkás, számítógépes, stb.).

Játékeszközök biztosítása

A megfelelő, készen vett játékeszközök biztosítása mellett, az óvoda által a játékhoz adott többlet meghatározó elemei a közösen készített eszközök, a sokféleképpen felhasználható anyagok, szerszámok, a különböző családi kultúrák pozitív elemeire emlékeztető tárgyak, valamint a megismert egyéni élményekhez kapcsolódó eszközök. Ez a többlet megerősíti a gyermeki kreativitás, önkifejezés, alkotókedv, közös tervezés, együttműködés interakciós kultúra kibontakozását, annak átélését, hogy nem a pénzen vett játék jelenti a legnagyobb örömet.

Játék fajtái:

Gyakorlójáték: a ritmikus gyakorlás és megismerő tevékenység során fejlesztjük a szem-kéz koordinációt dominanciát, tér-érzékelésüket.

Szerepjáték: fejlesztjük a gyermek viselkedés és beszédkultúráját, alkalmazkodó képességét, aktivitását, segítőkézségét. A játék a gyermek komplex személyiségének fejlődését szolgálja.

Dramatizálás, bábozás: fejlesztjük az empátiát segítő magatartásformákat, oldjuk a gátlásokat, konfliktus helyzeteket, fejlődik a gyermek kifejezőkészsége, kreativitása, aktivitása, esztétikai érzéke, beszéde, önállósága.

Szabály-játék: Fejlesztjük a szabálytudat kialakítását, a szabályok pontos betartásával, egymáshoz való alkalmazkodást, toleranciát, türelmet, felelősségtudatot.

Konstruáló-építő játék: segítjük az összerakosgatás és szerkesztés örömeinek kialakulását, az egyéni ötletek, elképzelések megvalósítását, az eszközök kombinált alkalmazásának lehetőségét, a szerkesztés örömeinek átélését.

Barkácsolás: közösen készítünk játékszereket, ajándékokat, kellékeket, melyeket felhasználunk a bábozásban, komplex foglalkozásokon. Minden tevékenységet közös gyűjtőmunka előz meg. Megismerkednek a gyermekek a különböző anyagokkal, szerszámok használatával, egyszerűbb technikai fogásokkal. Aktívan bekapcsolódnak az elromlott játékok megjavításába.

Szabadtéri játék: az évszakoknak megfelelően biztosítunk lehetőséget az udvari játéokra. Változatos mozgásformák gyakorlására van lehetőség /mászás, csúszás, futás, séta, homokozás.

Udvari játéktevékenység szervezése

Az évszakok által nyújtott udvari játéklehetőségek biztosítása mellett, kapjon nagyobb szerepet (a téli időszakban is) a benti játékok folytatásának lehetősége (pl. babák, plüss állatok kivitelének lehetősége, labdázás).

A szülői szemléletformálás feladatai

A beilleszkedési időszak a legkedvezőbb a játékkal kapcsolatos szülői szemléletformálás megkezdésére, hiszen a modellnyújtás mellett lehetőség adódik a pedagógiai helyzetek rövid indoklására, a játék fontosságát tudatosító érvek közvetítésére is, annak érdekében, hogy elfogadottá váljon a játék prioritására építő óvoda.

A gyermeki fejlődés nyomon követése

Abból a tényből, hogy óvodáskorban a játék a személyiségfejlődés leghatékonyabb eszköze következik, hogy a gyermeki fejlődést is legcélszerűbb egy jól felépített, a játékban való megfigyelés elsődlegességét arányaiban is kifejező szempontrendszer alapján értékelni.

Feladatok

- A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség.

- Megfelelő csoportlélekszámot, helyet, időt, eszközöket és élményt kell biztosítani a különböző játékformákhoz.
- Az önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével.
- a szabad játék minél gazdagabb feltételeinek biztosítása, pedagógiai, pszichológiai szakértelemmel való támogatása indirekt módszerekkel a 3-7 éves korú gyermekek optimális személyiségfejlődésének biztosítása érdekében.
- A testileg-lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása, örömteljes óvodai élet.
- A gyermekek elemi pszichikus szükséglete, a szabad játék minél optimálisabb szintű kielégítése a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a szülők szemléletformálásával.
- A HH, HHH gyermekekre fordított kettős figyelem, a beilleszkedés támogatása a játékban, minél több spontán párbeszédhelyzet és célzott, tervszerű anyanyelvi fejlesztés.
- Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, boldog atmoszféra teremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása.
- Érdeklődés, komoly figyelem kifejezése a gyermeki közlések iránt, készséges válaszok a kérdésekre, gyermeki üzenetek dekódolása, metakommunikációs jelzések küldése, játszótársként nyelvi kifejezésminták adása.
- A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszéd támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd proszódiai elemeinek gazdagításával. Beszédalkalmakkal az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.

Kimenet

Ha érzelmileg meleg, biztonságos környezetet teremtünk a gyermek számára a szabad játékhoz, ha sok mindent látott, hallott, tapintott, tapasztalt, ha jó mintákat kapott a spontán utánzásra, akkor elmondhatjuk, hogy teljes személyiségfejlődését elősegítettük, megteremtettük az óvodáskorú gyermek fejlődésének optimális körülményeit.

2. Mesélés, verselés

Célja:

Olyan gyermekek nevelése, akik szeretik a verseket, meséket, várják a velük való találkozást, s ezeken keresztül olyan élményekhez jutnak, amely által pozitív személyiséggé válnak. *Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.*

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására.

Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megeleveníti, átélkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló (a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó) mágikus világgépe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Cél:

- A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít.
- Mélyíti az önismeretet.
- Segíti a világ megismerését.
- Oldja a szorongást, az indulatok feldolgozásában segít.
- Belső képteremtésre tanít.

Az óvónő feladata

- A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával. Például: mesealakok, szituációk megjelenítése dramatizálással, bábozással, ismert mese befejezése, mozgásos átváltozás, utánzás, felnőtt által megkezdett mese befejezése, mese kiegészítés, átalakítás, fantázia játékok, gyermek meséje egy-egy ismert mesehősről, mese szerkesztése megadott címről, ismert mese feldolgozása kérdések alapján, képolvasás, közös vagy egyéni beszélgetés, mesemondás különböző eszközökhöz kapcsolódva ismert mese követésével.
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében. Például: mesebefejezés rajzzal, tematikus ábrázolás ismert meséről, saját mesekönyv, meseillusztráció készítés kedvenc meséhez.

- A klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazása mellett, a csoport összetételét tekintetbe véve, a mese, a vers anyag megválasztásával a multi- és interkulturális nevelés megvalósítása.
- A mese- és versmondást a spontán adódó helyzetekre a kedvező körülmények tudatos kivására, előidézésére építsen.
- Éreztesse, hogy a mesemondás a nap legfontosabb eseménye.
- Az igazi meséhez pedagógiai tapintattal teremtsen meg a megfelelő légkört.
- Fontos a tiszta, érthető, élményszerű előadásmód.

Kimenet

- Hangzás, hangulat, érzelm és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott, hallott vers témáját, költői képeit.
- Figyelmesen, csendben végighallgatják a mesét, viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek készítésének jelei.
- Van mesehősük, a vele megtörtént dolgokat beleviszik játékukba.
- A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplő érdekes szólásait, furcsa vagy szép hangzású nevét megjegyzik.
- Folytatásos mesét, verses mesét, meseregények szálait össze tudják kötni.
- A mesekönyvek képeit önállóan is hosszasan nézegetik, egymásnak mutogatják. Kéri a felnőttet, hogy meséljen.
- Az olvasást utánozzák, egy-egy betű megfejtése iránt is érdeklődnek.
- A könyvekben a képek alapján megtalálják a legkedvesebb meséiket.
- A könyvek között eligazodnak, vigyáznak azokra.

Anyanyelvi nevelés feladatai

- Megfelelő anyagválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében.
- Az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok).
- A tevékenységformában az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés/megértés/reprodukció fejlesztése (helyes légzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése).

ANYANYELVI JÁTÉKOK

- Hallásfejlesztő játékok Légző gyakorlatok
- A beszédszervek ügyesítésére szolgáló gyakorlatok: (arc-, ajak-, nyelvgyakorlat) Fonémahallást fejlesztő gyakorlatok
- Mondatfonetikai eszközök használatának gyakorlása Nem verbális kommunikációs játékok
- Szókincsgyarapító játékok
- Mondat- és szövegalkotást fejlesztő játékok

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A zenei kreativitás fejlesztése (mozgás rögtönzés zenére, dallam, ritmus variációk kitalálásának ösztönzése stb.) az önkifejezés újabb csatornáját nyitja meg a gyermekek előtt. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Cél

- A gyermek élményhez jutása.
- Zenei érdeklődésük felkeltése.
- Zenei ízlésük formálása.
- Esztétikai fogékonyságuk kialakítása.

Óvónő feladata

- Derűs, barátságos, nyugodt környezetben zenei élményhez való juttatás.
- Zenei élmény elmélyítése.
- Fejlessze a zenei képességeket, zenei alkotókedvüket.
- A néphagyomány, népzene megismertetése.
- Zenei anyanyelv megalapozása.
- Esztétikus rendezett mozgásuk kialakítása.
- Gátlásuk feloldása, közös érzésük fejlesztése.
- Szerettesse meg az éneklést, énekes játékokat.
- Érzelmi életükre hatva fejlessze értelmüket.
- A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is

- Az attitűdök, gondolkodásbeli és kommunikációs tulajdonságok kiteljesítése zenei élményekkel.
- Beszéd és zenei hallás fejlesztése.
- Különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása.
- A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, beszédtechnika fejlesztése, fogalomalkotás, szókincsbővítés, beszédhibák javulása.
- Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok).

Kimenet

- Tisztán, helyes szövegkiejtéssel énekelnek.
- A tempó a természetes járásnak megfelelő.
- Egyszerű dallammotívumokat tisztán énekelnek vissza.
- A mondókákat a magyar beszéd ritmusa szerint mondják.
- Ismert dalt dúdolva, zümmögve is tudnak énekelni.
- Felismerik a lassú – gyors, magas – mély éneklés közti különbséget.
- Felismerik a dallamot dúdolásról.
- Tudnak dalokat jelre hangosan vagy magukban énekelni.
- Érzékenyek a természet és környezet hangjára.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosít teret, változatos eszközöket. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. A gyermek ismerkedjen meg a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival, az eszközök használatával. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését:

- a gyermekek tér-forma és szín képzeteinek gazdagodását,
- képi gondolkodásuk fejlődését,
- esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézi munka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Kézműves technikák, népi mesterségek

GYERTYA KÉSZÍTÉS

VESSZŐFONÁS AGYAGOZÁS, FAZEKASSÁG BATIKOLÁS GYÖNGYFÜZÉS

MÉZESKALÁCS KÉSZÍTÉS

SZALMA ÉS CSUHÉFONÁS, TERMÉSZETES ANYAGOK FELHASZNÁLÁSA SZÖVÉS

ÜVEGFESTÉS

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, a konstruálást, kézimunkát, a műalkotásokkal való ismerkedést, és a környezetalakítást.

Cél

- A kreativitás, az alkotó gondolkodás kialakítása.
- Önálló egyéniség kialakítása.

Feladat

- Felkelteni a gyermekekben az az alkotás örömét az ábrázolás eszközeivel.
- Fantáziájuk, képi kifejezőképességük fejlesztése.
- Finommotorikus képességük fejlesztése.
- Igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására, és az esztétikai élmények befogadására

Az óvodapedagógus feladata

- Megteremtse a nyugodt, alkotó légkört.
- Felkeltse a tevékenység vágyát az alkotó munkához.
- A belső képek gazdagítása a mese, vers, ének, énekes játék eszközeivel, a gyermeki ábrázolás ösztönzése alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával.
- A gyermeki élmény és fantázia világ gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó alakító önkifejezés fejlődésének segítése.
- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.
- Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás.
- Az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások, megoldások, eszközök bemutatása, használatuk megnevezése, a gyakorlásra való ösztönzés.

Kimenet

- Legyenek igényesek környezetük kialakításában.
- Legyenek a gyermekek ötletesek, bátrak az építésben, téralakításban, az építmények egyensúlyának megteremtésében.
- Színhasználatukban érvényesítsék kedvelt színeiket.
- Képesek vezetéssel észrevenni a környezet, a műalkotások és saját munkáik színhangulatát.
- Formaábrázolásuk változatos, megkülönböztetik a legfontosabb jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, a legegyszerűbb mozgások jelzésével.
- Tudnak formákat mintázni.
- Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, modelleket.
- Elmondják véleményüket az óvodai környezetről, szívesen vesznek részt annak szépítésében.

A beszéd mellett az ábrázolás egy újfajta önkifejezési móddá, közlő nyelvvé válik.

A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztésére van lehetőség:

- megszólítás,
- szándéknyilvánítás,
- kérés,
- tudakozódás,
- különböző mondatfajták használata,
- aktív és passzív szókincs bővítése,
- véleménynyilvánítás, döntés,
- az ábrázoltak szóbeli elmondása,
- formák, színek magyarázata,
- a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése,
- egy kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése.

5. Mozgás, mindennapi testnevelés

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek

befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgástevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás) fejlődésére.

A spontán- a játékban, azon belül a szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A fejlesztés tartalma:

Játékok:

- szerep vagy utánzó játékok: futójátékok fogásmódok változtatásával.
- szabályjátékok: fogójátékok két fogóval, váltóversenyek, labdajátékok dobással, célzással, egyéb játékok az évszaknak megfelelően.
- Forduljanak a gyermekek állóhelyből a tárgy és az irány megnevezésével jobbra-balra, hátra (például. ablak felé, jobbra át).

Gimnasztika: Végezzenek szabad, páros, társas gyakorlatokat kézi szerekkel a következő alapformákban:

Kartartások: tarkóra, mellhez, vegyes kartartás, fogásmódok: alsó és felső fogás.

Testhelyzetek: guggoló, lépő és lebegőállás, térd és lábemeléssel előre és hátra, térdelés egy térden és a másik láb oldalt, lebegőülés, oldalon fekvés, oldalsó fekvőtámasz.

Kar- törzs- és lábmozgások: karkörzés két karral a test előtt lefelé kezdve, tölcser és malomkörzés, lábkörzés előre, törzsfordításban hajlítás, törzsgyakorlatok kar, lábtartással és mozgással, utánmozgások, helycserék, galoppszökdelés párosával.

Járás: járjanak természetes módon és az irányok változtatásával csigavonalban, nyolcasban. A gyakorlóhely közepén haladjanak balra, majd jobbra kanyarodással körbe, majd ugyanez ellentétes irányba kanyarodással. A talp külső élén, guggolásban és feladatokkal.

Ugrás: Végezzenek távol és magasugrást néhány lépés nekifutással. Mélyugrás maximum 80 cm magasból 40-10 cm széles szerről (emelt pad, tornaszor).

Futás: Fussanak természetes módon kötetlenül a járásnál megismert alakzatokban (200-250 m) versenyszerűen 30 m-s távon. Indulás állórajttal (rajtszavak helyes használata).

Másszanak a hely és helyzetváltoztatás különböző formáival (pók, rák, sánta róka-járás stb.) és párokban. Talicskázzanak combfogással. Másszanak 2-4 akadály különböző módon történő leküzdésével.

Guruljanak a test hossz tengelye körül, magas tartásba emelt karral, párokban kézfogással, egymással szemben.

Végezzenek gurulóátfordulást terpesz-zárt, guggoló állásból mellső középtartásba emelt karral, érkezés, guggoló támaszba, majd állásba.

Egyensúlyozzanak természetes módon, padon járással és közben 360 fokos fordulattal, társkerüléssel, fej-, kar- és lábmozgásokkal összekötve talajon, egyensúlyozással különböző szereken, (karika, téglá). Egyensúlyozó járással lábujjérintéssel talajon, vonalon, padon, kissé kifelé fordított lábfejjel, majd sarokra lépés, a fej emelésével és a tekintet előre irányításával, járás egyensúlyvesztés nélkül.

Dobás: Dobjanak kétkezes alsó és felső dobással különböző nagyságú és súlyú labdával (1 kg-ig). Dobjanak távolba kislabdával 200 cm magas kötél felett. Dobjanak vízszintesen és függőlegesen 4-6 méterről egykezes alsó és felső dobással célba 100 cm széles „folyosóba” (karikába). Hajítsanak kislabdát távolba kidobó állásból.

Labdagyakorlatok: Vezessék a labdát járás, lassú és gyors futás közben. A labda előredobása után fussanak érte, és a felpattanó labdát fogják el. Futás közben tegyék egy meghatározott helyre a labdát, majd vegyék fel. A labdát vezessék két párhuzamos vonal (padok között) pad mellett. Adják át a labdát párokban 3-4 m távolságra lévő társnak egy és két kézzel.

A mozgás kompetenciái:

Nagymozgások:

- mozgáskoordinációs, motoros képességek
- téri tájékozódás nagymozgással a cselekvés szintjén

Finommozgások:

- ábrázoló tevékenység (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka)
- ábrázolás a mindennapi életben (játék, barkácsolás, díszítés)

Cél

- Fejlessze természetes mozgásukat: járást, futást, egyensúlyozást, ugrást.
- Megismerteti a gimnasztikát, talajtornaelemeket, labdagyakorlatokat, testnevelési játékokat.
- Az izomrendszer terhelésének növelése.
- Légzés keringési rendszer megfelelő fejlődése.
- Folyamatosan fejlődjön a gyermek mozgása, egyensúlyérzéke.
- Sokoldalú mozgástapasztalat szerzése.

Óvónő feladata

- Balesetmentes környezet kialakítása.
- A gyermek harmonikus mozgásának kialakítása.
- A társakkal végzett együttes mozgás tapasztalatainak gazdagításával a gyermek én-határainak, a másik észlelésének, az önfegyelem, alkalmazkodás, kooperáció képessége fejlődésének elősegítése.
- Legyen lehetőségük a gyermekeknek saját testük mozgását átélni. A mozgás és mozgásigény különbözőségének figyelembevételével a mozgásigény kielégítése, illetve ösztönzés a mozgásra az egyéni lemaradásokat kompenzáló mozgásos játékok ajánlásával.
- Változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra, valamennyi gyermek számára (mindennapos testnevelés, szabad mozgáslehetőségek kihasználásának nyomon követése).

Kimenet

- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk megfelelő ritmusúvá válik.
- Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban, ugrásban növekedik.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Fejlődik tér- és időtájékozódó képességük.
- Megszeretik és igénylik a mozgást.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat.
- A természetes járást ütemes járással váltakoztatják.
- Egyensúlyoznak padmerekítő gerendán.
- Kislabdát hajítanak távolba.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a mozgás tevékenységekben

A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének, a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével. Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulásának támogatása.

6. Külső világ tevékeny megismerése

A külsővilág téri-formai mennyiségi megismerése

A matematika tartalmú tevékenység lehetőséget teremt a környező valóság megismerésére és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre, a problémák meglátására és megoldására. Ennek során alakulnak gyermekeink logikai ítélőképességei, épülnek fogalmai, formálódnak gondolkodási műveletei.

Hangsúlyos az ismerettartalmak komplex kezelésére, a komplex óvodai foglalkozások keretén belül megvalósuló fejlesztés. Felfogásunk azonban a matematikai nevelés önállóságát is hangsúlyozza. A matematikai nevelés komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve valósul meg. A matematikai nevelés több formája:

- utánzásos, minta-modellkövető,
- spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvónő által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés,
- gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás,
- gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok,

A fent felsorolt nevelési módok hatásai összeadódnak, egymást kiegészítik, kellő összehangolás eredményeként együttesen alapozzák meg a matematikai részképességeket. A nevelési módok mindegyike más-más hatásfokkal ugyan, de tevékenységbe ágyazva, megfelelő módszerekkel és eszközökkel segíti a gyermek matematikai orientációját, eligazodását a mindennapi életben. Az óvodáskort jellemző fejlődésbeli egyenetlenség a korai családi fejlesztés eltéréséből következően a matematikai nevelés terén két életkori szintet különböztetünk meg:

Tevékenységformák

Tárgyak, személyek, halmazok összehasonlítása:

- szétválogatások,
- sorba rendezések,
- ítéletalkotás szavakban

A számfogalom alapozása:

- mennyiségek összemérése,
- halmazok összemérése, párosítása, számlálása,
- kis számok felismerése összkép alapján,
- mérések különböző egységekkel,
- tapasztalatok a darabszám változásairól.

Tapasztalatok a geometria körében:

- építések, alkotások szabadon és másolással,
- tevékenységek tükörrel,
- tájékozódás a térben és a síkban ábrázolt világban.

Várható fejlődés az óvodáskor végére

- A gyermekek képessé válnak arra, hogy kérdéseinket, gondolatunkat megértsék, kövessék. Matematikai jellegű helyzetről, problémáról saját gondolataikat szabadon is elmondják, egymás állításának igazságát megítélik, megbeszélik.
- Képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére. Összehasonlításaikat szóban is kifejezik, és mások megállapításának igazságát megítélik. Értik és helyesen használják a szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (pl. hosszabb, rövidebb, kevesebb stb.). Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni, az összemérés alapján helyes megállapítást tudnak tenni. Össze tudnak mérni két halmazt párosítással az elemek különféle színe, nagysága, elrendezése esetén is.
- Elő tudnak állítani különféle elemekből különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet. Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig.
- Azonosítani tudnak különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat. Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni.
- A térben, saját testen, és a tükörrel való tájékozódásban elérhető a jobbra-balra irányok és állások megkülönböztetése: értik és követni tudják az irányokat, illetve a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, alatt, fölött, között).

Környezeti nevelés és környezetvédelem

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. *Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.* A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete. A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat.

Cél

- Alakuljon a gyermekek társas magatartása.
- Fejlődjön beszédmegértő és nyelvi kifejező képessége.
- Pozitív érzelmi viszony kialakítása környezetében az emberekkel, növényekkel, állatokkal.
- A gyermek természeti és társadalmi környezetére vonatkozó tapasztalatok bővítése.
- A környező valóság megismerése, formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzés.

Óvónő feladata

- Felkelteni és ébren tartani a gyermek kíváncsiságát, érdeklődését, kielégíteni megismerési vágyát.
- Elősegíteni, hogy maguk fedezhessék fel környezetük tárgyait, jelenségeit.
- Elősegíteni, hogy minél több érzékszervvel tapasztalják a világot.
- Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásforma alapozására, alakítására.
- A szülőföld, hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeinek megismerését közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosítása. Konkrétumok megtervezése pl. a kirándulásokkal, ünnepekkel, gyűjtött tárgyakkal kapcsolatban.
- Az önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével.

Az anyanyelvi nevelés feladatai

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondataalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása.

Kimenet

- Szívesen vállalkoznak felvetett problémák megoldására.
- Ismerik családjukat, nevüket, lakhelyüket, szüleik nevét, foglalkozását.
- Tárgyak, jelenségek közötti néhány feltűnő összefüggést felismernek.
- Ismerik a közlekedési eszközöket, tudják, hogy vízen, szárazföldön, levegőn közlekednek-e.
- Ismerik a környezetükben működő intézmények tevékenységét.
- A testrészeket az emberi test felépítésének megfelelően felsorolják.
- Felismerik a napszakokat.
- Ismerik a növény, gyümölcs, zöldség szavak jelentését.
- Az általuk ismert állatokat csoportosítják.
- Felismerik közvetlen környezetük tisztaságának fontosságát, tágabb környezetük szépségének megóvását, hasznos állatok védelmének fontosságát.
- Felvetett problémák megoldása.

7. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.). A munka jellegű tevékenységek, örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;

- a tapasztalatszerzésnek,
- a környezet megismerésének,
- a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze
- a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Az óvodapedagógus feladatai

- Teremtse meg a munkavégzéshez szükséges nyugodt légkört.
- Teremtse életkoruknak, erejüknek mért munkalehetőséget.
- Az óvónő tanítsa meg a gyermekeket a feladatok elvégzésére.
- Erősítse a munkára készítő indítékokat a gyermekekben.
- Vegye figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait.
- Az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenységek eredményeinek tudatosításával az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása.
- A sérült gyermekek esetében a gyermek alapos megismerése után egyénre szabott, számára fejlesztő, de nem megerőltető feladat adása.
- Tudatos pedagógiai szervezés.
- Munkavégzéshez szükséges attitűdök formálása.
- A gyermekkel való együttműködés.
- Folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelés szükséges
- Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezesse be az óvónő.
- A munka mennyiségét fokról-fokra növelje.
- Az óvónő biztosítsa a gyermekek tényleges aktivitását.
- Az óvónő biztosítsa a munka állandóságát és folyamatosságát.
- A munka soha nem lehet büntetés.

A munka fajtái

- Önkiszolgálás
- A környezet rendjének megőrzése
- Segítés az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek
- A csoporttársakkal együtt, érték végzett munka
- Önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése
- Elvállalt naposi munka
- Környezet, növénygondozás

Az anyanyelvi nevelés feladatai

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra készítés, kérés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) gyakorlása, munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

A kimenet várható jellemzői

- A naposok önállóan felteszik az asztalterítőket, előveszik és kiosztják az étkezéshez szükséges eszközöket, és esztétikusan elrendezik az asztalon.

- Étkezés után leszedik az asztalt, a terítőt önállóan összehajtják, és a helyére teszik. A papírszalvétákat összehajtogatják, és a szalvétatartóba helyezik.
- Összesöprik a morzsákat, letörlik az asztalokat.
- Játékelrakás után, ha szükséges, eligazítják, esztétikusan elhelyezik a tárgyakat.
- Figyelemmel kísérik, hogy az udvari játékok helyükre kerültek-e.
- A foglalkozásokon az eszközök kiosztásában segítenek.
- Az állandóan használt eszközöket, felszerelési tárgyakat felszólítás nélkül előveszik, kiosztják (pl. tornaruhák, tornaeszközök).
- A szabadtéri játékhoz, foglalkozáshoz szükséges eszközöket a megjelölt helyre viszik.
- A gyermekek a csoportszoba rendjének kialakításában folyamatosan részt vesznek.
- Szükség esetén átrendezik a termet, ehhez ötletekkel szolgálnak.
- Az élősarok számára magvakat, terméseket gyűjtenek.
- Vigyáznak a rendre, felszólítás nélkül felveszik az elejtett papírdarabot, helyére teszik a használt eszközöket.
- Megjavítják a játékszer kisebb hibáit.
- Részt vesznek a játékszerek tisztításában, a babaruhák mosásában.
- Társaikkal együtt meghatározott időközben nagytakarítást végeznek a játéksarokban.
- Ünnepekre ajándékokat készítenek.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.
- Folyamatosan gondozzák az élősarok növényeit.
- A gyűjtött terméseket, magvakat, egyéb növényi részeket meghatározott szempontok szerint csoportosítják, és önállóan elhelyezik az élősarokban.
- Megfigyelik a változásokat, azok figyelembevételével gondozzák a növényeket.
- Minden gyerek önállóan ültet, előkészítik a talajt, elvetik a magvakat.
- Folyamatosan átrendezik, más és más növényekkel ültetik be az élősarkot.
- Folyamatos feladatuk az udvar és a kert rendezése.
- Összeszedik a terméseket.
- Közreműködnek a falevelek gereblyezésében, az udvari járdák tisztításában.
- Tavasszal részt vesznek az ágyások kialakításában.
- Folyamatosan részt vesznek a növények gondozásában, megállapítják az elvégzendő munkák sorrendjét, indokolják egy-egy feladat elvégzésének sorrendjét vagy feleslegességét.
- Egész évben segítenek a fű gondozásában, összegereblyézik a levágott fűvet.
- A homok fellazításánál gyakorolják a kapa, gereblye használatát.
- Télen részt vesznek az udvaron a hó eltakarításában, az utak tisztításában.

8. A tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzások, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre.

Az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben

kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, attitűdök erősítése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái óvodában: az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása);

- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Célja: az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése, és a képességek fejlesztése. A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben az óvónő megfelelő mennyiségű és minőségű segítségadásának biztosítása.

Kompetenciák fejlesztése (például a tanulási folyamatban érzelmek közvetítése a gyermek felé, a gyermeki érzelmek bátor kinyilvánítására motiválás az interaktív közös együttlétben, szövegértés-szövegalkotás megalapozása.) Feladata: a gyermeket aktív cselekedtetésre készítse, közvetlen tapasztalatszerzést biztosítson számára, mely minél több érzékszerv bevonásával történjen.

Az óvodában a tanulás folyamatos

- Egyrészt spontán, másrészt nevelési célok érdekében sajátosan szervezett tevékenység.
- A fejlődés nem egyenletes, ezért fontos, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjék.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségeinek biztosítása.
- A gyermekek aktívan használják tapasztalatuk során bővült szókincsüket.

Az óvónő feladata

- Olyan helyzetek létrehozása, amely motiválja a spontán, önkéntelen tanulást.
- A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembe vételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával.

- Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása.
- Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükséglethez és egyéni képességhez igazodva a gyermek cselekvéseiben.
- A tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitás erősítése.
- A tanulás lehetséges formáit bővíti cselekvéses tanulással, felfedezéssel.
- Ösztönözzé a gyermeket szellemi aktivitásra.
- Szemléletességhez tárgyak biztosítása.
- Vezesse a tapasztalat és ismeretszerzés folyamatát.
- Tapasztalatszerzést gondolati feldolgozás is kövesse.
- Vegye figyelembe a gyermekek ötletességét, önállóságát, kitartását.
- Növelje a gyermek önbizalmát.
- Tehetséggondozás.

Az egyéni képességfejlesztés nem azt jelenti, hogy a csoportból kiemelve, elkülönítve kell fejleszteni, hanem pedagógus elvárása legyen a gyermekre szabott. Ez vonatkozik a speciális nevelési igényű gyermekekre és a tehetséggondozásra is.

Az óvoda alapvető szervezeti formái:

Kötetlen foglalkozások:

- a gyermek szabad választása érvényesül, ezáltal fokozzák az önállósággal járó következményeket, a felelősséget, a döntési helyzetek mérlegelését.

Kötött foglalkozások:

- más feltételeket biztosítanak az ismeretszerzés számára
- a részvétel fegyelmezettebb magatartást, koncentráltabb figyelmet, tudatosabb társakra figyelést sugall.

Óvodán kívüli tapasztalatok

- éppen úgy forrásai a szociális tanulásnak, mint maguk a tárgyak, amelyek alapjai a tevékenységeknek.

Integrációs nevelés, differenciálás Alapelveink:

- A gyermekek alapvető joga, hogy sajátos szükségleteiknek, állapotuknak megfelelő segítséget kapjanak készségeik, képességeik, kibontakozásához, személyiségük védelméhez, fejlesztéséhez.
- Minden gyermek más, minden gyermeket a maga szintje és képességei szerint szükséges nevelni, fejleszteni.

- Az inkluzív szemlélet gyakorlatban történő kifejeződése és eszköze a differenciálás.
- A differenciálás segítségével a személyiség a maga útját járva képes fejlődni.

A hátrányos helyzetű gyermekek integrációja

Alapelvek:

- Az óvodánk kiemelt figyelemmel van a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek iránt, szorgalmazza, hogy rendszeresen járjanak óvodába, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik.
- Az intézményünk céljának tekinti a hátrányok csökkentését, a leszakadás megelőzését.
- Tevékenységünkkel az esélyegyenlőség elvének érvényesülését szolgáljuk.
- Enyhíteni próbáljuk a társadalmi különbségek mechanikus leképeződését, átörökítését.

Feladataink:

Szociokulturális hátrány megelőzésére:

- A gyermek és a szülő tiszteletben tartása a családtagok elfogadása.
- Figyelmes, tiszteletteljes, szakmailag kifogástalan színvonalú segítség.
- A gyermekek érdekeinek szem előtt tartása.
- A szülők problémáinak figyelembevétele.
- A beilleszkedés fokozott előkészítése.
- Nevelési-módszertani kultúra fejlesztése.

Ingerszegény környezet megelőzésére:

A gyermekek megismerése, annak megfigyelése, hogy a gyermek milyen ingereket, milyen módon és mértékben képes felfogni.

A gyermekek számára legmegfelelőbb, legeredményesebb, egyéni, életkori sajátosságaihoz illeszkedő, elfogadó, barátságos ingerek kialakítása, gazdagítása.

Változatos helyek biztosítása, hogy a gyermek ugyanazt a tapasztalatot többféle módon ismerje meg.

A teljes személyiség fejlődésének elősegítése.

Érzelmi labilitás, elhanyagolt bánásmód megelőzésére:

- A nevelő, fejlesztő munka során törekedjünk arra, hogy a közös élmények örömét, érzelmi többletét a gyermekek átérezzék.
- Az elfogadás érzésének erősítése, a kötődő szeretetképeség növelése.

- A teljesítőképességüket nem meghaladó elvárásokat támasszuk a gyermek felé.
- A kisgyermekek igényeinek megfelelő lelki törődés, biztatás, megerősítés nyújtása mindenki számára.

Céljaink:

- Minden óvodás gyermek fejlesztésének az alapja a gyermek személyiségállapotának megismerése.
- Minden gyermeknek egyenlő esélyt kell kapnia képességeinek maximális szintű fejlesztéséhez.
- Az óvodapedagógusoknak fel kell készülniük arra, hogy minden gyermeket hatékonyan segítsenek hozzá a kompetencia-tartalmakhoz.

Alapelvek:

- A méltóság, tisztelet kifejezése szempontjából nem teszünk különbséget gyermek és gyermek között.
- Egyenlő emberi méltóság kifejezésére törekszünk.
- Az egyéni bánásmód elvének érvényesítését velük kapcsolatban is kötelezőnek tekintjük.

A nevelés tevékenységrendszerre lehetőséget teremt ahhoz, hogy egyénre szabottan történjen a nevelési területek tartalmi feldolgozása és a tapasztalati úton történő élményszerzés lehetőségeinek megszervezése.

Pedagógiai munkánk hatékony végzése során az egyenlőtlenségek felszámolására törekszünk.

Feladataink:

- Az előítélet-mentes pedagógiai környezet kialakítása.
- A művészeti tevékenységekben adjunk teret a kreativitásuk, sajátos élményeik kifejeződésének.
- A családi nevelési környezet, és az óvodai pedagógiai környezet közös pontjainak megkeresése, tudatosítása a saját pedagógiai gyakorlatban és közvetítése a családok felé.
- Helyes viselkedésminták kialakítása, a kudarc, az ellenvélemény a bírálat elviselésére.

9. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Sajátos Nevelési Igényű gyermekek azok a gyermekek, akik a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos
- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, mutizmus, kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitás zavar).

Az integrációs nevelés a gyerekek számára lehetőséget ad az egymással való kommunikációra, egymás megismerésére és elfogadására. Az a kisgyerek, aki már az óvodában megéli, hogy egyik társa halláskészüléket, másik szemüveget visel, nehezebben jár, nehezen formálja a hangokat, természetesen fog viszonyulni később, felnőttként is a mássághoz.

Feltétele

A sérült gyerekek számára eredményeiket értékelő, másságukat elfogadó, fejlődésüket elősegítő, környezetet alakítunk ki. A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztését megfelelő képzettségű szakember (gyógypedagógus) látja el, aki együttműködik az intézmény pedagógusaival. Olyan speciális eszköztárt biztosítunk, mely a gyerekek fejlődését pozitív irányba segíti. Lehetővé tesszük a környezet pontosabb észlelését és gazdagabb motoros megtapasztaltatását. A gyerekek fejlettségének és életkorának megfelelő hatékonyabb tevékenységeket, tanulási formákat biztosítunk. Olyan környezetet alakítunk ki, melyben a tolerancia, a másság elfogadása érvényesül. A gyerekek adottságait, képességeit, figyelembe véve törekszünk az egyéni bánásmód és az optimális fejlődés lehetőségének biztosítására. A nagymozgás fejlesztéséhez szükséges eszközöket (trambulin, mászóka, tányérhinta, stb.) biztosítjuk a gyerekek számára. A finom motorika fejlesztéséhez szükséges eszközöket (gyurma, gyöngyök, papírok, olló stb.) valamint az észlelés pontosabb működését segítő (látott, hallott, tapintott, mozgásos stb.) fejlesztő játékokat biztosítunk a napi tevékenységek folyamán. Biztosítjuk a mozgásos tevékenységekhez szükséges helyet és eszközöket a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Célja

Olyan sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése, akik a szakértői vélemény alapján a többi gyerekekkel együtt nevelhetők. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján, az integrált nevelés során a sérült illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb, folyamatosan biztosított speciális fejlesztése mellett a gyerekek életminőségének javítása, beilleszkedésük segítése.

Feladata

- Fontos, hogy a gyerekek és a környezetük megszokják, hogy a sajátos nevelési igényű gyerekek igénye, kötelessége és lehetősége is ugyanaz, mint a társaik többi tagjának
- Olyan személyes példaadás biztosítása, melynek hatására a gyerekek toleranciát tanulnak, elfogadják társuk többiekétől eltérő tulajdonságát.
- A szakszolgálat felméréseinek eredményeire alapozva, egyénre szabott fejlesztési terv kidolgozása, a fejlődési naplóban történő rögzítése.
- Sajátos nevelési igényű gyerekek integrált neveléséhez, az integráció sikerességéhez bizonyos fokú szegregációt biztosítunk. A szegregáció a sérült gyerekek egyéni fejlesztését, megsegítését szolgálja a megfelelő szakember segítségével.
- Az óvoda a szakemberek által integrálásra javasolt gyermekek nevelését tudja vállalni.
- Az óvodapedagógusok érzelmileg azonosulnak az integrációval, természetesnek tartják az SNI

57

gyermekek jelenlétét.

- Az integráció gyakorlati megvalósítása az adaptivitás, és a teljesség szemléletében történik.

III. Hagyományok alakítása, ünnepek

Kunszállás község folyamatosan törekszik arra, hogy hagyományokat teremtsen. Ilyen hagyomány pl.: „Kunszállás-foglalás eseménysorozata, Agyagfalvával, mint testvér településsel a folyamatos kapcsolattartás állandóvá tétele, évente megrendezésre kerülő térszafőző verseny, kukoricafosztó ünnep. Az óvodai élet során ismétlődő alkalmakat is hagyománnyá formáljuk: születésnapok, névnapok megünneplése, a gyermeknap kibővítése családi nappá, az óvodai beiratkozást fokozatosan nyílt nappá változtatjuk.

Beépítjük a kisgyermek nevelésébe mindazon keresztény, vagy nemzeti értékeket, amelyek megőrzésre érdemesek. Az óvodába lépés pillanatától nevelésünk szerves része a hagyományápolás, így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra. Megteremtjük azt a miliót, amelyben a gyermekek is megtalálják a szépséget, örömet és a követendő példát.

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez a gyermekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan biztosítjuk a változatos tevékenységeket. A hagyományok ápolása közben történő együttjátszás, munkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Maga az ünnep külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen.

Óvodai ünnepek:

- *Gyermeknap*, (Amennyiben pályázathoz kötött, akkor bejöhethetnek a szülők is, ellenkező esetben óvodai szinten van megtartva szülők nélkül)
- *Név- és születésnapok*, (Nem kötelező ünnep, csoportszinten van megtartva a szülők nélkül)

Ünnepek

- a. Mikulásvárás
- b. Karácsony
- c. Farsang
- d. Anyák napja
- e. Évzáró

Kirándulások:

- Planetárium
- Állatkert
- Főváros, repülőtér, stb. (korcsoportoknak megfelelő szervezéssel)

Sportprogramok:

- Gyermeknapon játékos vetélkedő,
- Bozsik Intézményi Program keretében Bozsik foci, Bozsik Fesztiválon való részvétel

Mínezeken felül az óvodában feldolgozható népszokások továbbá:

AZ ŐSZI- ÉS TÉLI ÉVSZAKHOZ KAPCSOLÓDÓ NÉPSZOKÁSOK ÉS ÜNNEPEK

Szeptember:	Szent Mihály hava
Október:	Magvető hava
December:	Karácsony hava
Január:	Fergeteg hava
Február:	Jégbontó hava

A TAVASZI- ÉS NYÁRI ÉVSZAKHOZ KAPCSOLÓDÓ NÉPSZOKÁSOK ÉS ÜNNEPEK

Március:	Kikelet hava
Április:	Szelek hava
Május:	Ígéret hava

ZÖLD ünnepek

1. VÍZ VILÁGNAPJA III.22.
2. A FÖLD NAPJA IV.22
3. MÁJUS HARMADIK VASÁRNAPJA – A MADARAK ÉS FÁK NAPJA
4. KÖRNYEZETVÉDELMI VILÁGNAP
5. TAKARÍTÁSI VILÁGNAP
6. AZ ÁLLATOK VILÁGNAPJA

IV. Tehetséggondozás óvodás korban

A kreativitással, a tehetség sorskérdéseivel már óvodáskorban foglalkozni kell, hiszen ezek a kérdések már az óvodában eldőlnek. Legfontosabb célkitűzésünk a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése és személyiségük optimális fejlesztése gazdagító program keretében. Mindenekelőtt arra törekszünk, hogy a tehetségigéretet elkallódását megakadályozzuk és az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességet felismerjük.

Óvodapedagógiai munkánk során a kiválóan kreatív, tehetségígéretes gyermekek saját csoportjukban élik óvodás életüket. Elsősorban játszanak, azzal foglalkoznak, amivel akarnak, szeretnek. A gyermekek fejlesztése két síkon történik:

- ↓ óvodai csoportjaikban a napi tevékenységekbe ágyazva
- ↓ kiscsoportos kreativitást fejlesztő "tehetséggondozó" foglalkozások keretében.

Tehetséges kisgyerekek korai jellemzői lehetnek az alábbiak:

- meglepő pontosságú, illetve részletességű hosszú- és rövid távú *memória*
- az átlagnál sokkal hosszabb ideig képesek *egy dologra figyelni*, egy dologgal foglalkozni (előfordul, hogy már egy-két évesen órákon át képesek egyedül eljátszani)
- gyorsan kialakuló, változatos és gazdag *szókincs* (sokan eleve korábban is kezdenek beszélni, mások átlagos időpontban vagy pláne később kezdenek, de a fejlődés sebessége olyan, hogy óvodakezdésük idején a kiejtési hibákat leszámítva úgy beszélnek, mint a nagycsoportosok, elsősök)
- magánál *idősebb játszótársakat* preferál (vagy pedig a sokkal fiatalabbakat, akiknek dirigálhat)
- fejlett koordináció és *finommotoros mozgás*
- *absztrakt gondolkodás*, amely ebben az életkorban főleg a nyelvi készségekben érhető tetten (időviszonyokra utaló szavak, mint pl. tegnap, este; felsorolásokat másfél évesen "és"-sel köt össze; kétévesen olyan szavakat használ, mint pl. hanem, is, mégiscsak, stb.)
- saját személyről való *tudatosság és önreflexió* korai megjelenése (ilyesféle szóhasználatból, kifejezésekből látszik, mint "szerintem", "erre gondoltál", "baba eltöprengett", "jó itt feküdni")
- szenvedélyes (csillapíthatatlannak tűnő) *érdeklődés* a külvilág, az emberek, a tárgyak, természeti jelenségek, zene, gépek működése stb. irányában; már másfél-két évesen rengeteget kérdez, okokat és összefüggéseket próbál találni
- fejlett *képzelőerő*, amely megnyilvánulhat korai *szerepjátékokban* (van olyan gyerek, aki egyévesen már folyamatosan "közvetíti", hogy a játékában mi történik, vagy 18 hónaposan elváltoztatott hangon beszél egy báb nevében, megeteti a babáját, kétévesen képzeletbeli virágot, számocát szed a képzeletbeli erdőben, pantomimszerűen eljátszva a történéseket). Megmutatkozhat korai *figuratív rajzolásban* (15 hónaposan rajzolás közben mondja, hogy mit rajzol éppen, még ha a rajz nem is felismerhető; más esetekben nagyon korai felismerhető figuratív rajzolás van). Jellemző még a korai *alkotó tevékenység* (másfél évesen 4-5 féle gyurmafigura készítése, játékok színek szerint szimmetrikus elrendezése a polcon rendrakáskor), *valóság és fikció* korai megkülönböztetése (másfél évesen tudja, mi a különbség a "játékból megesszük" és az "igaziból megesszük" közt). *Humorérzékben* (kétéves kor körül szándékosan elferdít valami mondókát és aztán nevet ezen, játékból eldugja a szülő tollát vagy szemüvegét és nevet, amikor az illető keresi a tárgyat).

A tehetséget jellemző személyiségjegyek:

- gördülékeny, rugalmas eredeti gondolkodás;
- ötletgazdagság, szokatlan feladat- és helyzetmegoldások;

60

- fogékonyság az új és különös iránt, problématalálás; ;
- humorérzék;
- elmélyült érdeklődés, lelkesedés képessége;
- kitartás, állhatatosság, önállóság (sokszor makacsság);
- belülről motiváltak, érdeklődésvezérletek;
- önkritikusak, mások kritikájára reakciójuk változó.

Kategóriákba sorolhatjuk a tehetséget a képességterületek szerint:

- intellektuális ("tudományos") tehetség;
- művészi tehetség (képző- és zeneművészi, előadói, írói, rendezői stb.);
- pszichomotoros tehetség (sport, mozgásművészetek, kézügyességet igénylő területek);
- szociális (az átlagnál jobb szervező) tehetség.

A legtöbb tehetségterület azonosítása – általában – iskolaérett korban lehetséges (azaz óvodában a nagycsoportosok, hatévesek körében), mégpedig pszichológiai tesztek (intelligenciatesztek, kreativitásvizsgálatok, motivációt, attitűdöket, szabadidős elfoglaltságokat vizsgáló), kérdőívek alkalmazásával. Nevelési programunkban megfogalmazott értékek azt a célt szolgálják, hogy a ránk bízott gyermekek adottságaiknak, képességeiknek, fejlődésüknek megfelelően minél teljesebben bontakoztathassák ki tudásukat, személyiségüket.

Tehetséggondozó munkánkba olyan 4, 5, 6, 7, éves gyermekek vesznek részt, akiknek finommotorikája, szem-kéz koordinációja kiemelkedő, képes az összpontosításra, az együttműködésre, megfelelő szociális és motivációs szinttel rendelkeznek. A vizualitás területén átlag feletti, valamint átlagot meghaladó speciális képességekkel, egyéni vizuális önkifejezéssel rendelkeznek.

v. Gyermekvédelmi munka az óvodában

Célja

Feltérképezni az érintett gyermekeket.

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzet kialakulásának okai:
 - Életmódbeli okok (alkalmi munka, italozás, alacsony iskolai végzettség)
 - Alacsony jövedelmi szint
- Következmények a gyermekeknél (kommunikációs zavar, agresszivitás, fáradékonyság).

Minden, csoportban dolgozó óvónőnek figyelni és jelezni kell ezeket a tüneteket. A 3 éves szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek kötelező óvodába járásáról tájékoztatni a szülőket.

Feladatai

a.) Prevenációs feladatok:

- Minden törvény adta segítség megadása ezen családok gyermekeinek a gyermeki jogok és az esélyegyenlőség biztosításával.
- Biztonságos, egész napos, egészséges óvodai környezet biztosítása.
- Szoros együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel.

b.) Feltárás feladatai:

- A hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, okok megkeresése.

d.) A megszüntetés feladatai:

- A segítségadás megfelelő formáinak megkeresése, nyújtása a gyermeknek és a családnak.
- A hátrányos helyzetű gyermek számára biztosítani az esélyegyenlőséget.

Óvodán belüli feladatok ütemezése

- Adott esetben környezettanulmány készítése.
- Társszervekkel kapcsolattartás a segítségadás módjait, lehetőségeit illetően.
- Szükség esetén külső szakemberek bevonása (a problémák típusának megfelelően).

Eredmények összegzése

- A családban megtartás a legfontosabb feladat.
A feladatok teljesítésének értékelése nevelési évenként.

Időintervallumok

- Óvodán belül – napi kapcsolat a csoportvezető kollégákkal. (Közös döntés alapján megfelelő szakember segítségének igénybevétele.)
- Gyermekjóléti Szolgálat – Szükség szerint azonnal (a probléma fontossága, sürgőssége alapján).

- Társszervek (önkormányzat szociális bizottsága, előadója, jegyzője) – havonkénti találkozás, ill. rendkívüli esetben bármikor.

VI. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Az óvodába járó hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az óvoda kötelessége.

Az óvodai nevelés meghatározó jelentőségű az idegrendszer fejlesztésében, a készségek, képességek alakításában, a személyiségfejlesztésben, a szocializáció alakításában, a tanulási képesség megalapozásában. Ezek együttesen hozzájárulnak az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentes lefolyásához. Tudatos óvodapedagógiai tevékenység szükséges a hátrányok csökkentéséhez, az adott problémák korrekciójához, esetleges prevenciójához, mely az óvodavezető, az óvodapedagógusok és a teljes alkalmazotti kör kötelessége és felelőssége.

Célok, alapelvek

- Intézményen belüli szegregációmentesség biztosítása
- Egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése
- Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosítása
- Család-óvoda kapcsolat erősítése
- Az óvoda-iskola közötti szakmai párbeszéd megvalósítása
- Az óvoda és a fenntartó közötti kétirányú információ-áramlás megteremtése, biztosítása
- Integrált nevelés feltételeinek biztosítása
- Gyermekvédelmi feladatok maradéktalan ellátása
- Az intézmények közötti átjárhatóság biztosítása
- Szakmai ismeretek folyamatos bővítése

Esélyteremtés lehetőségei

- Beiratkozásnál, csoportba osztásnál
- A gyermekek egyéni fejlesztésében
- Az ismeretek átadásában
- Az óvodai programok szervezésében
- Az iskolába lépés előkészítésében
- Humán erőforrás-fejlesztés során
- Szakmai továbbképzések irányultságában

Várható eredmények:

- Hatékony gyermek-, és ifjúságvédelmi tevékenység
- A HH, HHH és SNI gyermekek problémái megfelelően kezeltek, érzelmi biztonságban történő nevelés- fejlesztés
- A gyermekek szívesen járnak óvodába
- Zökkenőmentes óvodai beilleszkedés
- Az óvoda hatékonyan segíti a szociális hátrányok csökkentése
- Minden gyermek az egyéni szükségletének megfelelő nevelést, ellátást és juttatást kapja
- Egészséges környezetben megvalósuló nevelés-fejlesztés, intézményi működés
- Innovációt felvállaló nevelőtestület
- Elfogadó légkörben történő óvodai nevelés
- Óvoda-iskola átmenet zökkenőmentes
- Gyermeki jogok maradéktalanul érvényesülnek
- HH, HHH és SNI gyermekek óvodai hiányzása csökken, javul beiskolázási arányuk
- A gyermekek továbbhaladása biztosítottá válik
- A sajátos nevelési igényű gyermekek normál tantervű iskolába kerülnek

XI. A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodás kor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt fontos az eredményes iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.

Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus, finom mozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

64

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés; megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Lelki érettség: az egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei *folyamatosan* fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.

Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciálásnak a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának. Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, folyamatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.

A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett elvi-fogalmi gondolkodás kialakulóban van. Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, késleltetni tudják szükségleteik kielégítését.

Kialakul feladattudatuk, ez a feladat megértésében, a feladattartásban és azok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánulnak meg. Ehhez rendelkeznek megfelelő kitartással, munkatempóval, önállósággal, önfegyelmekkel. Megfelelő a szociális érzékenységük, képesek elfogadni a másságot (ez teszi lehetővé a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését).

Erkölcsei tulajdonságaik között megjelenik az együttérzés, önzetlenség, segítőkészség, figyelmesség. Akarati életüket jellemzi az önállóság, kitartás, feladattudat és szabálytudat.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél;
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni;
- minden szófajt használ;
- különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot;
- tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek);
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat;
- ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit;
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához

- szükségesek;
- elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermekétársaival.

- A szociálisan érett gyermek
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni;
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését;
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb, szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg;
- kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus, testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

XII. Az óvoda és az iskola közötti átmenetről

1. Az átmenetnek folyamatosnak és szorongásmentesnek kell lennie

„A jó iskola és a jó tanító - az óvoda folytatásaként - játékosan tanítja a gyermekeket, cselekvésre, tapasztalatokra építi a tanulásukat, figyelembe veszi életkori sajátosságaikat, érdeklődésüket.” (Pála Károly nyomán)

Át kell gondolni az óvodából az iskolába való átmenetet. Figyelemre méltó bizonyosságai vannak annak, hogy a gyermeki fejlődésben jelentős változásokat okoztak a szociális és környezeti hatások. A 10 vagy 20 évvel ezelőtt beiskolázott gyerekekhez képest a mai iskolakezdés előtt álló gyerekekről általában azt tartják, hogy:

- gyengébb fantáziaerővel rendelkeznek,
- idegesebbek, rövidebb ideig tudnak koncentrálni, nehezebben figyelnek, nyugtalanok és izgágák,
- szegényebb képességeik vannak a játékhoz, ill. szerényebb a fantáziájuk,
- kevésbé koordináltak,
- jobban félnek, aggodalmaskodnak, hajlamosabbak az allergiára és a fertőzésekre,

- nyelvi nehézségekkel és beszédproblémákkal küzdenek,
- kevésbé képesek beilleszkedni egy csoportba,
- több egyéni odafigyelést igényelnek,
- intellektuális fejlődésükben előrehaladottabbak.

Ebben az időszakban nagyon sok változás történik a gyermekek életében:

- a megszokott közösséget egy új közösség váltja fel,
- megváltozik a napirendjük,
- a családban új elvárásokat, szabályokat, normákat támasztanak velük szemben,
- teljesítmény várnak el tőlük, amit értékelnek,
- új személyek jelennek meg az életükben, kötöttebb életforma,
- kötelező jelleggel kell tevékenykedniük
- biztonságérzetük meginoghat

Mit tehet az iskola az átmenet megkönnyítése érdekében:

- Kezdetben a játékoságból többet mentsen át az óvodai életből.
- Minimálisra kell csökkenteni a kezdeti kudarcok számát.
- A gyermeket elsősorban pszichésen kell előkészíteni az iskolai életre.
- A tanítás/tanulás kezdetén a manipulatív, alkotó tevékenységek kerüljenek előtérbe.
- A játék lehetőségeinek kihasználása.
- Fokozatos áttérés a tanulásra.
- A tanítók keltsék fel a gyermekek tanulás iránti érdeklődését.
- Építsenek a gyermekek megismerési vágyára.

Nem szabad elfelejteni, hogy szeptemberben a gyermek még nem "igazi" elsős (lehet, hogy az előző napokban még óvodába járt), majd az iskolai oktató - nevelőmunka által válik azzá.

2. A pedagógus személyiségének szerepe az átmenet időszakában

Sikeres pedagógus az lesz, aki nem a helyzet ura akar lenni, hanem a helyzet megoldója. Fokozott önismeretet igénylő feladatról van szó: naponta kérdezze meg magától, hogy az oktatáson kívül mit adott át önmagából a gyerekeknek.

A pedagógus legyen érzékeny arra, hogy a gyerekek az iskolán kívül mit kapnak a családtól, a társaktól, a társadalomtól. Az érzékenységet az jelenti, hogy ne előítéllettel nézze azt, hogy ki milyen környezetből jön,

67

hanem tanulja meg a gyermekek jelzéseit értelmezni. Mindezt figyelembe véve egyes gyerekeknél fokozottan kell arról gondoskodnia, hogy az óvoda és az iskola falai között és azon kívül is a gyerekek érezzék a pedagógus védőszárnyait.

- A pedagógus változatosan fejezze ki szeretetét a gyerekek iránt!
- Az iskolában legyenek az ültetési szempontok a gyerekek számára követhetők (szemüvegesek, kisebbek, újak, elöl stb.).
- Az óvodában játsszon, az iskolai szünetben beszélgessen az egyéni bánásmódot igénylő gyerekekkel is, és egyéb módon is fejezze ki érdeklődését az életük iránt!
- Figyeljen a csoport, az osztály baráti kapcsolataira! Ne engedje, hogy egyes gyerekek vagy akár baráti párok a többiektől hosszan elkülönüljön, segítse a barátkozásokat!
- A gyerekek magánbeszélgetéseibe finoman kapcsolódják bele.
- Mindig a gyerekek érdeklődésének megfelelő témával kezdeményezzen beszélgetéseket!

Megoldható problémák

A család és az intézmény között bizalmatlanság alakul ki, amely iskolai sikertelenséghez vezet.

- A pedagógusszerep eltérő értelmezése a szülők és a pedagógus között.
- A pedagógus nem tudja, mit kezdhet azokkal a gyerekekkel, ahol a családi háttérben súlyos szociális, gazdasági, érzelmi problémák tapasztalhatók.
- Felmerülhetnek a szülők önértékelési problémái, amelyek miatt nem úgy vesznek részt az óvoda/iskola életében, ahogy azt az óvoda/iskola elvárna, s ez által a gyerekek is elszigetelődnek. Például, a szülők nem mennek el a szülői értekezletre, amit az intézmény úgy értékel, hogy nem érdekli őket gyermekük helyzete, sorsa.
- A gyermekek nem rendelkeznek azokkal az ismeretekkel, készségekkel és képességekkel, amelyek az iskolai beválláshoz és sikerességhez hagyományosan szükségesek. Az iskola túl szélesre szabja a szükségesnek tartott, elvárt ismereteknek, készségeknek és képességeknek a körét.
- Olyan fejlődélméletek, illetve ezeknek megfelelő pedagógiai eljárások alkalmazása, amelyek a gyerekeket megfelelő ütemben, gyorsabban vagy lassabban fejlődők csoportjaira osztják, és a differenciált nevelés megvalósítása helyett elkedvetlenítik a gyerekeket.
- A képesség-kibontakoztatáson az óvónő a kötelező, hagyományos foglalkozásokon tanított ismeretek átadását, begyakoroltatását érti, ami azt jelenti, hogy már az óvodában kialakul a rossz és jó tanulók köre, tehát előkészíti az iskolai szétválasztást.
- Félrevezető a diagnosztikus eljárásokkal kapcsolatos kritikai rálátás hiánya is, a túlzott bizalom a „szakemberek” véleményében és a vizsgálati eredmények mérlegelésének elmulasztása.
- Az eltérő kommunikációs minták magatartási, értelmi zavarként történő értelmezése.
- A pedagógus a gyerekek haladását nem önmagukhoz méri.
- A tanulásszervezés általános frontális volta miatt nem tud alkalmazkodni az egyéni különbségekhez.

3. A szülők bevonása az óvodai életbe

A különböző családi háttérű gyerekek együttnevelését a családok együttműködésének hiánya nehezíti. Ahhoz, hogy a gyerekek jól érezzék magukat e nehezen összeillő környezetben, az elfogadó attitűdöt, a sokféleség iránti nyitott hozzáállást a családokkal való kapcsolatteremtésben is éreztetni kell. Azt közvetítse az óvónő, a dajka, hogy az egymástól való különbözőséget természetes helyzetnek, sőt értéknek tekinti.

A családok bevonhatók az óvoda szépítésébe, ápolásába, azonban ehhez a pedagógusnak meg kell találnia a különböző családok számára teljesíthető feladatokat úgy, hogy ez által egymást is megismerjék. Így lesznek megértőbbek egymással. Ha az óvodai csoport összetétele szükségessé teszi, meg kell beszélni, hogyan tudják segíteni a szegényebb gyerekeket. A segítség oly módon történjen, hogy az egyik család ne váljon a másik lekötelezettjévé, és lehetőleg a szülők kezdeményezzék.

A szülői értekezlet és a fogadóóra olyan alkalom, amely során mélyíthető a családok intézmény iránti bizalma. Az értékelést mindig dicsérettel kell kezdeni, de valóságos értékelést kell adni a gyerekekről. Világos kép rajzolódjék ki a szülők számára arról, hogy az óvodában és az iskolában is odafigyelnek a gyerekek képességeinek kibontakoztatására. Az egyéni helyzeteket mindig tapintatosan kell megbeszélni.

4. Gyermekvédelemben illetékes együttműködő szervezetek és tevékenységük

A pedagógusnak ismernie kell azokat a háttérintézményeket, amelyekhez a gyermekek érdekeiben fordulhat. Annak érdekében, hogy a háttérintézmények szolgáltatásait jól ki tudjuk használni, szükségünk van az alábbiakra:

- ↓ Fontos, hogy ne az összefüggésekből kiragadott megnyilvánulásokról ítéljünk, ismerjük az adott család helyzetét.
- ↓ Ha egy szegény gyerek panaszkodik, hogy fáj a feje, mérlegeljünk, hogy betegségről vagy éhségről van szó. Ha az utóbbi, gyorsan találjunk megoldást, de figyeljünk arra is, hogy a gyerek ne kerüljön méltatlan helyzetbe a csoport előtt.
- ↓ Tudni kell sürgős helyzetekben jól dönteni, ugyanakkor törekedni a hosszú távú megoldásra.

A családlátogatás

A családlátogatás kiváló alkalom arra, hogy a gyerek életkörülményeit, óvodai viselkedését, iskolai teljesítményét, társakhoz fűződő viszonyát jobban megértse a pedagógus. Ez a látogatás célja.

Ha a nevelő ismeri a gyereket, és rálátása van arra, hogyan élnek otthon, akkor a naponkénti találkozások és a szülői értekezletek, fogadóórák alkalmával már olyan viszonyt alakíthat ki, amelyben mind a két fél érzi, hogy közösen felelősek a gyermekért.

Óvodánk helyzete

A község óvodájából iskolájába való felmenet szempontjából többszörösen is előnyös helyzetben vagyunk.

Egy óvoda és egy iskola van, ezért az óvodai csoportba tartozó gyermekek nagy része az általános iskola 8. évfolyamáig együtt marad.

Az óvoda és az iskola egymás szomszédságában helyezkednek el, ezért mind a gyerekek, mind az óvodapedagógusok és tanítók ismerik egymást, személyes kapcsolatban vannak.

A leendő első osztályos tanító a tanévet megelőző április május hónapban óvodai foglalkozásokat tud látogatni, azokba be tud kapcsolódni. Az óvodásoknak már a leendő tantermmükkel ismerkedve az iskolában is tarthatnak foglalkozásokat az óvónő jelenlétében.

A csoportos óvónő a tanév megkezdése után szeptemberben „utólátogatáson” nézheti meg volt csoportja tevékenységét. Mindezt tervszerűen, az óvónő, a tanító, az alsós munkaközösség-vezető által előre egyeztetve minden nevelési- és tanévben az óvodai csoport foglalkozási tervébe illetve az első osztály tanmeneteibe beillesztve és dokumentálva kell megjeleníteni.

Felhasznált irodalom

- 137/ 2018. (VII.25.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet módosításáról.
- 255/ 2009. (XI. 20) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28) Kormányrendelet módosításáról.
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program Miskolc, 1996.
- Óvodánk hatályát veszített helyi dokumentumai
- Óvodavezetési Ismeretek RAABE kiadó Budapest 2010. április
- Tevékenységközpontú óvodai nevelési program útmutatói:
- Mindennapi testnevelés tevékenységeinek megszervezése
- 2/ 2005.(III.1.) OM rendelet 1. sz. melléklete
- 20/ 2012. (VIII.31.) EMMI- rendelet

Záradékok

Érvényességi rendelkezések

Jelen pedagógiai program érvényessége 2022 . 11.28. visszavonásig tart.

A pedagógiai program módosításának feltételei:

a nevelőtestület 75%-ának kérése

a pedagógiai programot érintő törvényi és jogszabályi változások.

Véleményezés, elfogadás, jóváhagyás

Elfogadta:

A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde Nevelőtestülete ... 6. /2022.(11.21.) határozattal

Egyetértését (véleményét) nyilvánította:

Óvodai SZK választmánya 3. /2022.(11.22.) (határozattal)

Jóváhagyta:

Kunszállás Községi Önkormányzata. 110. /2022(... 11.28.) (határozattal)

A publikálás formája:

Sokszorosított formában elhelyezésre kerül a következő helyeken:

1 példány az óvodavezetői irodában 1 példány az irattárban

1 példány a fenntartónál

1 példány az óvoda honlapján

Melléletek

1 sz. melléklet: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő felszerelések jegyzéke

2.sz. melléklet: A gyermekek mérésével kapcsolatos dokumentum minta

3. sz. melléklet: A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde óvodai Háziarendje

4.sz. melléklet: A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde alapító okiratának fénymásolata

20/2012. (VIII. 31) EMMI rendelethez

Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
I. Helyiségek		
Csoportszoba	<i>Gyermekcsoportonként 1</i>	A csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ^{2/fő}
<i>Tornaszoba, sportszertárral</i>	<i>Óvodánként 1</i>	
<i>Gyermekágy/fektető tároló helyiség</i>	<i>Óvodánként valamennyi gyermekágy tárolására</i>	
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	<i>Óvodánként 1</i>	
<i>Óvodapszichológusi szoba</i>	<i>Óvodánként 1</i>	
Játszóudvar	<i>Óvodánként 1</i>	
Gyermeköltöző	<i>Óvodánként 1</i>	
Gyermekmosdó, WC	<i>Csoportonként 1</i>	
Felnőtt öltöző	<i>Óvodánként 1</i>	
Felnőtt zuhanyozó	<i>Óvodánként 1</i>	
<i>Nevelőtestületi és könyvtárszobaszoba</i>	<i>Óvodában 1</i>	
Óvodavezetői iroda	Óvoda székhelyén 1	
<i>Óvodavezető-helyettesi szoba</i>	<i>Óvoda székhelyén 1</i>	<i>Nincs</i>
Óvodatitkári iroda	Óvoda székhelyén 1	Nincs titkár
<i>Orvosi szoba, elkülönítő szoba</i>	<i>Óvodánként 1</i>	<i>Jelenleg nincs. Nem kötelező.</i>
Tálaló konyha	<i>Óvodánként 1</i>	
<i>Felnőtt étkező</i>	<i>Óvodánként 1</i>	
Felnőtt mosdó, WC	<i>Óvodánként 1</i>	
<i>Ételhulladék tároló</i>	<i>Óvodánként 1</i>	
<i>Mosó, vasaló helyiség</i>	<i>Óvodánként 1</i>	
<i>Szárító helyiség</i>	<i>Óvodánként 1</i>	
Általános szertár/ raktár	<i>Óvodánként 1</i>	
Többcélú helyiség szülői fogadásra	<i>Óvodánként 1</i>	Óvodavezetői iroda
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai		
1. Csoportszoba		
Óvodai fektető	<i>Gyermeklétszám szerint 1</i>	
Gyermekszék	<i>Gyermeklétszám szerint 1</i>	
Gyermekasztal	<i>Gyermeklétszám szerint</i>	
Fényvédő függöny	<i>Ablakonként</i>	
Szőnyeg	Gyermekcsoportonként, a padló 1/5-nek lefedésére alkalmas méretben	
könyvespolc	<i>Csoportonként 1</i>	

73

Játéktartó szekrény vagy polc	Csoportszobánként 2	
Élősarok állvány	Csoportonként 1	Jelenleg nincs
Hőmérő	Csoportonként 1	
Textil és foglalkozási eszköztároló szekrény	Csoportonként 1	
Edény és evőeszköz tároló szekrény	Csoportonként 1	Konyhában
Szeméttartó	Csoportonként 1	
2. Tornaszoba	Óvodánként 1	
Tornapad	Óvodánként 2	
Tornaszőnyeg	Óvodánként 1	
Bordásfal	Óvodánként 2	
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	Óvodánként 1	
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	3 gyermek egyidejű foglalkoztatásához	Program szerint.
3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
A fogyatékoság típusának Tanulási képességet fejlesztő eszközök		A nevelési programban foglaltak szerint
Tükör	1	
Asztal	1	
Szék	2	1 gyermek 1 felnőtt
Szőnyeg	1	
Játéktartó szekrény vagy könyvek, iratok tárolására alkalmas polc	1	
4. Óvodapszichológusi szoba		
Asztal	1	
Szék	4	
Szőnyeg	1	
Könyvek, iratok tárolására alkalmas polc	1	
5. Játszóudvar		
Kerti asztal	Csoportonként 1	
Kerti pad	Csoportonként 2	
Babaház	Óvodánként 1	
Udvari homokozó	Óvodánként 1	
Takaróháló	Óvodánként 1	A homokozó lefedéséhez.
Mozgásfejlesztődést segítő eszközök a gyermekek 30%-ának megfelelő arányban		
- Udvari labda	Óvodánként 15-25	
- Dömper	10-15	
- Homokozó készlet	30-45	
- Játékmotor	10-15	
- Kisbicikli	5-6	
- Hinta	5-6	
- Mászóka, csúszda	2	

- Roller	5-6	
- Forgódob	2	
- Labdarúgó kapu hálóval	2	
- RO-TI-KOM	2	
- Futball labda	2	
- Trambulin	1	
6. Intézményvezetői iroda		
Íróasztal és szék	1-1	
tárgyalóasztal	1	
szék	2	
telefon	1	
könyvszekrény	1	
Iratszekrény	1	
számítógépasztal	1	
Számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	
Elektronikus adathordozó szekrény	1	
7. Óvoda és élelmezésvezetői iroda		
Asztal	1-1	
Számítógépasztal és szék	1-1	
Iratszekrény		
Szék	2	
telefon	1	
fax	1	Nincs
Számítógép, nyomtató	1	
8. Nevelőtestületi szoba		
szék	Pedagóguslétszám figyelembevételével	nincs
Könyvtári dokumentum, pedagógiai szakirodalom	500	
Könyvszekrény	1	
tükör	1	
Fénymásoló	<i>Óvodánként 1</i>	Nincs
9. Többcélú helyiség		
Tárgyalóasztal székekkel	1	
9. Orvosi szoba	Berendezése a 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet előírásai szerint	Nem rendelkezünk külön orvosi szobával
10. Gyermeköltöző		
Öltözőrekesz, ruhatároló, fogas, cipőtároló	Gyermeklétszám figyelembevételével	
öltözőpad	Gyermeklétszám figyelembevételével	
11. Gyermekmosdó, WC		
Törülközőtartó	Gyermeklétszám figyelembevételével	

Ének-zene, énekes játékok eszközei: furulya, dob, cintányér, triangulum stb.	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Az anyanyelv fejlesztésének eszközei: képeskönyvek, diafilmek, kártyák, fejlesztő játékok, diavetítő, vetítívászon	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreatív fejlesztő anyagok	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás,) kézimunka, anyagok, eszközök	Gyermeklétszám figyelembevételével	
A természeti, emberi, tárgyi- környezet megismerését elősegítő eszközök	Gyermeklétszám figyelembevételével	
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Gyermeklétszám figyelembevételével	
2. A nevelőmunkát segítő eszközök:		
Televízió	<i>Csoportonként 1</i>	
DVD-lejátszó	<i>Óvodánként 2</i>	
CD lejátszó/hangfalak	<i>3 csoportonként 1</i>	
diavetítő vagy projektor	<i>Óvodánként 1</i>	
Vetítívászon	<i>Óvodánként 1</i>	
Projektor vagy írásvetítő	1	Nincs
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	A fejlesztésben résztvevő gyermekek létszáma szerint	
VII. Egészség és munkavédelmi eszközök		
Ételminta-vétel készlet	<i>Óvodánként 1</i>	
Mentőláda	<i>Óvodánként 1</i>	Közegészségügyi előírások szerint
Gyógyszerszekrény	<i>Óvodánként 1</i>	Közegészségügyi előírások szerint
Munkaruha		Előírás szerint
Védőruha		Munkavédelmi szabályzat szerint
Tűzoltó készülék	<i>Óvodánként 1-2</i>	Tűzvédelmi szabályok szerint

A gyermekek mérésével kapcsolatos dokumentum minta

.....Óvoda

.....csoportos

..... nevű

gyermeke számára

Tartalom:

Anamnézis

A családlátogatás tapasztalatai

Az óvodakezdés, a befogadás tapasztalatai

Az egyéni képességfejlődés mutatói és fejlesztési tervek

ANAMNÉZIS

Kitöltendő a gyermek óvodába kerülésekor!

Kitöltési dátum:

A gyermek neve:

Születési helye, ideje:

Óvoda:

Szülők legmagasabb iskolai végzettsége:

Apa:

Anya:

A család szerkezete:

ép

csonka

Testvérek száma:

Hányadik gyermek:

Előfordult-e a terhesség ill. a szülés alatt komplikáció?

Nem

Igen (koraszülés, túlhordás, császármetszés, elhúzódó szülés, (több, mint 12 óra vajúdás, a baba újraélesztése, fogóval vagy vákuummal segített szülés)

A gyermek születési súlya: 2500 g alatt 2500 g – 4000 g között 4000 g felett

Szopott-e?

nem igen

Használt-e játszócumit?

nem

igen

Ujját szopta-e?

nem

igen

Mikor kezdett el járni?.....

Mikor kezdett el beszélni?.....

Mikor lett szobatiszta?.....

Érthetően beszél-e?

igen

nem

Milyen gyermekkori betegségei, balesetei voltak illetve vannak?

(agyhártyagyulladás, agyvelőgyulladás, asztma, epilepszia, anyagcserezavar, allergia,)

.....

Járt-e bölcsődébe? igen nem

Milyennek ítélik gyermekük magatartását, viselkedését?

Jellemzők:.....

nyugodt-élénk, zárkózott-közlékeny, engedelmes-önfejű, segítőkész-önző, vidám-rosszkedvű, szófogadó-engedetlen, kezdeményező-félénk

Jár-e óvodán kívüli terápiára?

nem

igen (pszichológiai terápia, logopédiai terápia, fejlesztő terápia, gyógytorna, egyéb)

Részt vett-e gyermeke nevelési tanácsadói, vagy szakértői bizottsági vizsgálaton?

nem igen

A gyermek jellegzetes alvási szokása(i):.....

A gyermek jellegzetes evési szokása(i):.....

Megjegyzés:

.....

óvónő aláírása

szülő aláírása

Kelt.:....., 20.....

Szociális- személyes kompetenciák

Társas kapcsolatok, közösségi szokások, együttműködés																			
Képes önkiszolgálásra				Képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolásait				Kedves játékszerait át tudja adni				Társaival cselekvését összehangolja				Tud alkalmazkodni a csoportban kialakult szokásrendszerhez			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
Szerepet vállal, képes a szerepváltásra és szerepek elosztására				Szívesen részt vesz a szabályjátékokban, egészséges versengés jellemzi				Alkalmazkodik a szabályokhoz				Az udvariassági formák betartásával kommunikál és cselekszik				Erkölcsei ítéletképeség megalapozott, stabil			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
<p>Fejlesztési terv: Időpont: Fejlesztési terv: Fejlesztési cél:</p>																			

Érzelmek, motivációk, beállítódás, akarat tényezők

Önismertete megfelelő				Önértékelése reális				Konfliktus helyzetben társaival egyezkedik				Képes együttérzésre				Kötődik társaihoz			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
Kötődik a csoportban dolgozó felnőttekhez				Érdeklődik társai iránt				A játékszeren megosztózik társaival				Segíti társait a tevékenységben				Türelmesen meghallgatja a felnőtteket és társait			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7

Fejlesztési terv:

Időpont:

Fejlesztési terv:

Fejlesztési cél:

Kognitív kompetenciák

Gondolkodási műveletek																			
Pontos a fogalomismerete, tájékozott				Érdeklődést mutat a különböző tevékenységek iránt				Képes problémamegoldó gondolkodásra				Képes a feladatmegoldásra				Képes analízis-szintézis műveletére			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
Képes általánosításra, konkretizálásra				Képes időben, térben eligazodni				Kialakult a számfogalma				Képes összefüggések felismerésére				Képes következtetésekre			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
<p>Fejlesztési terv:</p> <p>Időpont:</p> <p>Fejlesztési terv:</p> <p>Fejlesztési cél:</p>																			

Pszichikus funkciók és érzékszervi szféra működése

Képes megfelelő koncentrációra				Feladattartása megfelelő szintű				Figyelme megosztott, könnyen fenntartható				Érdeklődése életkorának megfelelő				Emlékezete megbízható			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
Képzelete lehetővé teszi a feladatmegoldást és az újraalkotást				Koordinációja megfelelő szintű				Problémamegoldó képessége megfelelő színvonalú				Testsémája kialakult				Hallás és látás és tapintás érzékelése stabil			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7

Fejlesztési terv:

Időpont:

Fejlesztési terv:

Fejlesztési cél:

Anyanyelvi, verbális képességek

Anyanyelvi, verbális képességek																								
Szívesen beszélget felnőttekkel és társaikkal				Szükségeit érthető formában megfogalmazza				Szókincse megfelel az elvárható életkori jellemzőknek				Beszédritmusa megfelelő				Beszédében előfordulnak egyszerű és bővített mondatok is								
3-4	4-5		5-6	6-7	3-4	4-5		5-6	6-7	3-4	4-5		5-6	6-7	3-4	4-5		5-6	6-7					
Beszéde folyamatos helyesen alkalmazott kötőszavakkal				Minden szófajt használ				Helyesen használja az igeidőket, ragokat				Minden hangzót hibátlanul képez				Szívesen bábozik, dramatizál								
3-4	4-5		5-6	6-7	3-4	4-5		5-6	6-7	3-4	4-5		5-6	6-7	3-4	4-5		5-6	6-7					
<p>Fejlesztési terv: Időpont: Fejlesztési terv: Fejlesztési cél:</p>																								

Mozgásos kompetenciák

Nagymozgások																			
Szeret mozogni, kitartó a mozgásos játékokban				Mozgása harmonikus, összerendezett				Testséma ismerettel rendelkezik				Egyensúlyérzéke stabil				Megfelelő állóképességgel rendelkezik			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
Tud térben tájékozódni, ismeri az irányokat				Az alapmozgásokat (járás, futás, kúszás, mászás) biztonsággal végzi				Tud néhány mozgásos játékot (futó, fogó) irányítás nélkül játszani				Tud kézi szerekkel bánni				Versenyjátékokban betartja a szabályokat			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
<p>Fejlesztési terv: Időpont: Fejlesztési terv: Fejlesztési cél:</p>																			

Finommotorika, dominancia

Formaábrázolása kialakult				Részletek feltüntetésével ábrázol				Arányokat felismer és érzékeltet				Eszköz (ceruza, ecset, olló) használata kialakult				Alkalmazza a mintázás alaptechnikáit			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
Különböző anyagok és eszközök segítségével szívesen konstruál				Kezessége kialakult				Egyéb dominanciája kialakult (szem, fül, láb)				A szem-kéz koordináció fejlettsége				A szem-láb koordináció fejlettsége			
3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7
<p>Fejlesztési terv: Időpont: Fejlesztési terv: Fejlesztési cél:</p>																			

**A Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde
Óvodai**

Házirendje

Érvényes: 2022. szeptember 1-től visszavonásig

**Készítette: Horváthné Gellért Emőke Anna
óvodavezető**

TARTALOM

1. A házirend hatálya	3
A házirend nyilvánossága	3
Az óvoda nyitva tartása, nyári zárás, nevelés nélküli munkanapok	4
Óvodai ünnepek	4
2. Gyermek az óvodába	
2.1 Mikor veheti igénybe az óvodát a gyermek	
2.2. A gyermekek jogai	5
2.3. Az óvodai felvétel, átvétel eljárásrendje	5
2.4. A gyermekek érkezésének és távozásának rendje	5
2.5. A gyermekek távolmaradása, mulasztásának igazolása	6
2.6. A gyerekek étkeztetése	7
2.7. A gyermek ruházata	8
2.8. A gyerekekkel kapcsolatos egészségügyi szabályok	8
3. Pedagógiai munka az óvodában	8
3.1. A gyermekek jutalmazásának elve, formái, értékelés	9
3.2. Tankötelezettség (iskolaérettség) megállapítása	9
4. Biztonsági előírások	9
5. Panaszkezelés rendje	10
6. Az óvodai étellel kapcsolatos, a benttartózkodó szülőkre vonatkozó szabályok	10
7. A család és az óvoda közös nevelési elveinek kialakítása	10
8. Kapcsolattartás, együttműködés lehetőségei az óvodapedagógusokkal	11

A házirend hatálya

A házirend betartása: az óvodába járó gyerekeknek és szüleinek, az óvoda pedagógusainak és más alkalmazottaknak egyaránt kötelező!

A házirend előírásai az óvodai, illetve óvodán kívüli nevelési időben és nevelési időn kívül szervezett programokra vonatkoznak, melyeket a pedagógiai program alapján az óvoda (esetlegesen a fenntartó) szervez és amelyeken ellátja a gyermekek felügyeletét. Nevelési időn kívüli – óvodában szervezett – programon is kötelező a házirend betartása.

A házirend nyilvánossága

A házirend minden szülő, óvodapedagógus és dolgozó számára elérhető.

A házirend egy-egy példánya megtekinthető

- ✓ az óvoda irattárában,
- ✓ az óvoda vezetőjénél,
- ✓ az óvodapedagógusoknál,
- ✓ az intézmény szülői szervezet (közösség) vezetőjénél

A házirend rendelkezéseinek a gyerekekre és a szülőkre vonatkozó szabályait minden nevelési év elején az óvodapedagógusoknak meg kell beszélniük:

- ✓ a gyerekekkel
- ✓ a szülőkkel az első szülői értekezleten (szeptemberben)

A házirendről minden érintett tájékoztatást kérhet az intézmény vezetőjétől, az óvodavezetőtől és az óvodapedagógusoktól.

1. Általános tudnivalók az óvodáról

Óvoda fenntartója: Kunszállás Község Önkormányzata

Óvoda neve: Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde

Címe: 6115 Kunszállás, Arany János u. 4.

Óvodavezető: Horváthné Gellért Emőke Anna

Elérhetősége: 76/587-650, email: ovoda@kunszallas.hu

Gyermekvédelmi felelős neve: Horváthné Gellért Emőke Anna

Az napi nyitva tartása: 7.00-17.00 óráig

Ügyeletet 6.30-17.30-ig biztosítunk.

Nyári zárás időpontja: augusztus 1-31-ig

A nyári zárás ideje alatt a gyermekek elhelyezéséről a szülő gondoskodik.

A zárva tartásról legkésőbb minden év február 15-ig tájékoztatjuk a szülőket.

Nevelés nélküli munkanapok

Évente max. 5 nap, melyet a neveléssel, oktatással összefüggő feladatokra lehet felhasználni. Ezek időpontját az óvoda éves munkaterve tartalmazza. Az esetleges időpont változásokról 7 nappal korábban értesítjük a szülőket. A nevelésnélküli munkanapokon – szükség esetén – gondoskodunk a gyermekek elhelyezéséről.

Óvodai ünnepek megünneplésének időpontja:

Óvoda hagyományai, együtt működve a szülőkkel

A megemlékezések, ünnepélyek időpontja részletesen megtalálható minden évben a munkatervben.

Megemlékezünk a következő világnapokról:

- ✓ Március 22. A víz világnapja
- ✓ Április 22. A föld napja
- ✓ Május 10. Madarak és fák napja
- ✓ Október 5. Állatok világnapja

Közös ünnepek:

- ✓ Mikulás
- ✓ Karácsony
- ✓ Farsang
- ✓ Gyermeknap
- ✓ Anyák napja
- ✓ Évzáró

Csoportszintű ünnepek:

- ✓ Születésnapok, Névnepok

Nemzeti ünnep:

- ✓ Március 15.

2. Gyermek az óvodában

2.1 Mikor veheti igénybe az óvodát a gyermek

- ✓ Az óvodában a gyermek-harmadik életévének betöltése után vehető fel.
- ✓ A óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított él éven belül betölti, feltéve, hogy minden hároméves és annál idősebb óvodai felvétele teljesült.

2.2 A gyermekek jogai

- ✓ A nevelési és oktatási intézményben biztonságban és egészséges környezetben neveljék, oktassák. Óvodai napirendjét életkorának megfelelően alakítsák ki (játékidő, levegőztetés, pihenőidő, étkezés, testmozgás).
- ✓ Családja anyagi helyzetétől függően ingyenes étkezésben részesülhet.
- ✓ A gyereket közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- ✓ A gyerek joga, hogy képességének, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön. A gyerek nevelése és oktatása az intézmény pedagógiai programja alapján történik. Biztosítani kell a foglalkozásokon való részvételét.
- ✓ A gyerek nem veszélyeztetheti saját, illetve társai, az óvoda alkalmazottainak egészségét, testi épségét. Nem akadályozhatja viselkedésével a többiek művelődéshez, fejlődéshez való jogát.
- ✓ A gyerek az intézmény eszközeit (játékok, foglalkozási és fejlesztő eszközök), berendezéseit, felszereléseit rendeltetésszerűen használhatja, arra vigyáznia kell.

2.3 Az óvodai felvétel, átvétel eljárásrendje

Az óvodai beiratkozás időpontját minden évben a fenntartóhatározza meg.

Az óvodai beiratkozásra a tárgyév április hónapjában kerül sor.

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek nevére kiállított lakcímet igazoló hatósági igazolványt, TAJ kártyát és a születési anyakönyvi kivonatát.

Az óvoda vezetője az óvodai felvételi, átvételi kérelemnek helyt adó döntését írásban, a kérelem elutasítására vonatkozó döntését határozati formában közli a szülővel.

Az óvodát az a gyermek veheti igénybe, aki:

- ✓ teljesen egészséges (orvosi igazolás)

A gyermekek átvétele másik óvodából hivatalos átjelentkezés útján történik, melynek nyomtatványát az óvodavezetők töltik ki és küldik el egymásnak.

2.4 A gyermekek érkezésének és távozásának rendje

A szülők óvoda nyitvatartása alatt bármikor behozhatják és elvihetik gyermekeiket, ha azzal nem zavarják meg az óvodai tevékenységeket.

A gyermekek óvodában tartózkodásának maximális ideje napi 10 óra.

- ✓ A reggeli érkezésnél a gyermeket **a szülő személyesen adja át** az őt fogadó óvodapedagógusnak.
- ✓ Az óvodapedagógus által átadott gyermekért, továbbiakban a szülő, vagy az érte jövő személy a felelős.
- ✓ A szülők válása esetén csak a bírói ítélet szerinti szülői felügyeleti jogot gyakorló szülőnek adjuk át a gyermeket. Amennyiben mindkét szülő gyakorolhatja a felügyeletet, az óvoda köteles a gyermeket mindkét szülőnek kiadni. (Amíg a gyermek felügyeleti joga a bíróság által nincs eldöntve.)
- ✓ Átöltöztetés és átadás után a kísérő a csoportszobában – az ÁNTSZ előírásainak megfelelően – nem tartózkodhat. (Kivétel ez alól a beszoktatás ideje, váltócipő használata esetén!)
- ✓ Hazamenetelkor az átöltöztést és a búcsúzást követően kérjük, hogy az intézményt hagyják el. Az óvodai udvar használata csak óvodapedagógusi felügyelet mellett megengedett!

2.5 A gyermek távolmaradása, mulasztásának igazolása

- ✓ Az óvoda csak egészséges gyermeket fogadhat. Lázas, illetve fertőző betegségben szenvedő gyermeket az óvoda nem fogadhat. Az óvodapedagógusnak tilos otthonról beküldött gyógyszert beadni a nap folyamán (kivétel ez alól, ha folyamatos gyógyszer szedése orvos által indokolt).
- ✓ Beteg gyermek az orvos által meghatározott időszakban nem jöhet óvodába. Ha a pedagógus megítélése szerint a gyermek, a tanuló beteg, gondoskodik a többi gyermektől való elkülönítéséről és a lehető legrövidebb időn belül értesíti a gyermek szüleit. Azt, hogy a gyermek ismét egészséges, orvosnak kell igazolnia. Az igazolásnak tartalmaznia kell a betegség miatt bekövetkezett távollét pontos időtartamát is.
- ✓ Baleset esetén a szülőt azonnal értesítjük, a gyermek orvosi ellátásáról gondoskodunk.
- ✓ Fertőző betegség esetén (bárányhimlő, skarlát, májgyulladás, fejtetű stb.) a szülőknek bejelentési kötelezettsége van. Az óvoda azután jelez az ÁNTSZ felé és fertőtlenítő takarítást végez.

- ✓ A gyermek óvodából való távolmaradását (betegség, üdülés, stb.) a szülő minél előbb jelezze a csoportos óvodapedagógusnak (az ebédlemondás miatt). Hosszabb idejű távolmaradást (10 napon túl) előre be kell jelenteni az óvodavezetőnek. Ha a gyermek az óvodai foglalkozásról távol marad, mulasztását igazolni kell. A mulasztást igazoltnak kell tekinteni, ha a gyermek – a szülő írásbeli kérelmére – a házirendben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra, vagy a gyermek beteg volt és azt orvosi igazolással igazolja a szülő. Ha a gyermek 10 napon túl igazolatlanul hiányzik, az óvodavezető köteles a jegyzőt értesíteni.

2.6 A gyerekek étkeztetése

A gyermekek napi háromszori étkezésének megszervezése a konyha feladata, mely élelmiszerekből az ételmintát köteles 72 óráig megőrizni (ÁNTSZ). Kivétel az egész csoport számára vitamin pótlására szolgáló plusz gyümölcs, zöldség.

A heti étrend a csoportok előterében elhelyezett faliújságon megtekinthető.

A gyermek ételérzékenységét kérjük jelezzék.

Célszerű a gyermeket indulás előtt, otthon meg reggeliztetni. Kérjük a szülőket, hogy az óvodába élelmiszert ne hozzanak illetve az óvoda területén otthonról hozott élelmiszert a gyerekek ne fogyasszanak.

Ingyenes óvodai étkezésre jogosult, aki:

- ✓ rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ✓ tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ✓ olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárával csökkentett összegének 130 %-át.
- ✓ A normatív étkezési kedvezmény igényléséről a szülőnek írásban kell nyilatkoznia.

Ha a gyermekétkeztetést betegség vagy más ok miatt a gyermek nem veszi igénybe, a szülő az óvodapedagógusnál bejelenti a távolmaradást és annak várható idejét, valamint a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését.

Betegség, vagy egyéb távolmaradás esetén a bejelentést követő második naptól tudjuk lemondani az ebédet.

Az étkezési térítési díjak befizetése az óvoda irodájában az ételmezésvezetőnél történik minden hónap 10-15 napján reggel 7.00-8.00-ig illetve 14.00-15.00 óráig. Az

ebédet hiányzás esetén a lemondás napján el lehet vinni. A térítési díj túlfizetését a hiányzást követő hónapban visszatérítjük, illetve beszámítjuk.

2.7 A gyermek ruházata

- ✓ Legyen praktikus, kényelmes, tiszta és az időjárásnak megfelelő.
- ✓ A váltóruhákat, cipőket kérjük jellel ellátni.
- ✓ A tornafelszerelés a következőket tartalmazza: tornacipő, rövidnadrág, fehér póló.
- ✓ Jellel ellátott plédet és pizsamát kérünk, melynek tisztántartásáról a szülők gondoskodnak. A szokásos ruházati és személyi felszerelési tárgyak kivételével nem lehet személyes dolgokat – különösen, ha nagyobb értéket képvisel – behozni az óvodába, mert az óvoda az esetleges kárért felelősséget nem vállal.

2.8 A gyerekekkel kapcsolatos egészségügyi szabályok

- ✓ Az óvodában csak teljesen egészséges gyermek tartózkodhat!
- ✓ Beteg, megfázott, gyógyszert, láz- vagy köhögéscsillapítót szedő, még lábadozó gyermek bevétele az óvodába a gyermek biztonságos gyógyulása és a többi gyermek egészségének megőrzése érdekében nem lehetséges. Ilyen esetben az óvodapedagógus kötelessége a gyermek átvételének megtagadása.
- ✓ Az óvodapedagógusoknak tilos otthonról beküldött gyógyszert beadniuk a gyermeknek a nap folyamán (kivéve allergia). Hirtelen fellépő láz esetén értesítjük a szülőt, érkezéséig az óvoda orvosának utasításai szerint járunk el.
- ✓ Az óvodapedagógusok teendője baleset vagy napközben megbetegedő gyermek esetén: a gyermeket haladéktalanul el kell látni, miközben a csoport felügyeletét meg kell szervezni. A baleset súlyosságától függően, illetve eszméletvesztés, lázgörcs esetén orvostól gondoskodni kell (mentő, orvos kihívása, elszállítása orvoshoz).
- ✓ A napközben megbetegedő gyermeknél láz, hányás, hasmenés, hasgörcs esetén az óvodapedagógus megkezdi a láz csillapítását (priznic), majd értesíti a szülőt, hogy minél hamarabb vigye el a gyermeket. Ezután a szülő gondoskodik az orvos felkereséséről. Ilyen esetben a gyermek csak orvosi igazolással jöhet újból óvodába.

3 Pedagógiai munka az óvodában

A napirendünk megszervezése

- ✓ rugalmasság,
- ✓ az egészséges életmódra nevelés,
- ✓ az életkori sajátosságok,
- ✓ az évszaki változások figyelembe vétele az elsődleges szempont.

Napirend: 7-12 óráig játék, ez idő alatt tisztálkodás, tízórai, kötött és kötetlen foglalkozások, séta

12-15 óráig étkezés, pihenés

15-17 óráig uzsonna, játék

Hetirend: Az óvodapedagógusok állandó, illetve váltott munkarenddel dolgoznak. Minden óvodapedagógus éves anyagfelosztást készít az Óvodai Pedagógiai Program alapján.

3.1 A gyermekek jutalmazásának elve, formái, értékelés

Alapelvünk, hogy minden gyermek ismerje meg értékeit, erősségeit. Ezt dicsérettel, sikerélményhez juttatással érjük el. A tehetséges gyermekeket pályázatokon és sportversenyeken, egyéb óvodai versenyeken való részvétellel is buzdítjuk.

A dicsérő és fegyelmező intézkedések elvei: következetesség, rendszeresség és a gyermekek jogainak tiszteletben tartása.

Értékelés:

- ✓ A gyermekről, fejlődésük nyomon követése érdekében személyiség naplót vezetünk.
- ✓ A személyiség napló tartalmáról a szülő a fogadóórán kap tájékoztatást.

3.2 Tankötelezettség (iskolaérettség) megállapítása

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

Az óvoda a tanköteles életkorba lépéskor a gyermek fejlettségével kapcsolatban

- ✓ igazolja az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, amennyiben a gyermek elérte ezt,
- ✓ dönt a 6. életévét augusztus 31-ig betöltő gyermek további óvodai nevelésben való részvételéről, ha szükséges

- ✓ BKMI Pedagógiai Szakszolgálat általi vizsgálatot kezdeményez a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének megállapítása céljából, ha a szülő és a pedagógus nem ért egyet

A gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének megállapítása céljából a szülő is kezdeményezhet szakértői vizsgálatot.

4 Biztonsági előírások

- ✓ Az óvoda mindkét bejárati kapuját a gyermekek biztonsága érdekében csukva kell tartani és a tolózárakat zárni szükséges.
- ✓ Az óvodába látogatók csak vezetői engedéllyel tartózkodhatnak az intézmény területén.
- ✓ Az óvoda területén kereskedelmi tevékenység és reklám jellegű anyagok elhelyezése csak az óvodavezető engedélyével lehetséges.
- ✓ Amíg az óvoda a gyermekek felügyeletét ellátja, az intézmény területén párt, politikai célú mozgalom, vagy párthoz kötődő szervezet nem működhet, ilyen jellegű tevékenység nem folytatható.
- ✓ Tűz- és bombariadó esetén a teendőket az SZMSZ tartalmazza.

5 Panaszkezelés rendje

Amennyiben a szülő panasszal kíván élni a hivatali út a következő:

- ✓ Az érintett csoportos óvodapedagógus
- ✓ Az óvoda vezetője
- ✓ Az intézményvezető
- ✓ Polgármester

A szóbeli egyeztetést követően, ha nem elégedettek a válasszal és intézkedéssel, a következő döntési szinthez lehet fordulni.

Kérjük a fentiek betartását!

6 Az óvodai étellel kapcsolatos, a benntartózkodó szülőkre vonatkozó szabályok

- ✓ Az óvoda egész területén tilos a dohányzás!
- ✓ Amíg a gyermekek a csoportban tartózkodnak, a gyermekek egészségének megóvása érdekében szülő és egyéb hozzátartozó a csoportszobába utcai cipővel nem léphet be!

- ✓ A még óvodában tartózkodó gyerekek védelme érdekében közvetlenül elköszönés után lehetőség szerint minél előbb hagyják el az óvoda udvarát és/vagy az épületet.
- ✓ A szülő köteles megadni elérhetőségeit (telefonszámok: otthoni, munkahelyi, mobil) és változás esetén azonnal értesíteni gyermeke óvodapedagógusait.
- ✓ A család és az óvoda közös nevelési elveinek kialakítása érdekében kérjük a szülőket, hogy tartózkodjanak az óvoda nevelési elveivel össze nem egyeztethető megnyilvánulásoktól.

7 A család és az óvoda közös nevelési elveinek kialakítása

Az óvodánkba járó gyerekeket arra neveljük, hogy tanulják meg tisztelni a felnőtteket, szeressék és fogadják el társaik egyéniségét, másságát, legyenek képesek alkalmazkodni. Az esetleges konfliktusokat ne durvasággal, erőszakossággal oldják meg. Ezen törekvésünk sikerességének érdekében kérjük, hogy otthon is ezeket az alapelveket erősítsék gyermekeikben.

- ✓ Ne tegyenek a gyerekek előtt indulatos, negatív megjegyzéseket mások gyermekére, annak származására, az óvodára, az ott dolgozó felnőttekre.
- ✓ Ne bízassák gyermeküket verekedésre, még ha előző nap az Önök gyermekét érte esetleg sérelem.

A szülők tartsák tiszteletben az óvoda dolgozóinak emberi méltóságát és jogait. A pedagógus, valamint az ő munkájukat segítő alkalmazott a nevelő-oktató munka, illetve a gyermekekkel összefüggő tevékenysége során büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek számítanak.

8. Kapcsolattartás, együttműködés lehetőségei az óvodapedagógusokkal

Annak érdekében, hogy a gyerekeket a nekik legmegfelelőbb módszer szerint neveljük, szükség van igazi, valós együttműködésre, nyitottságra és őszinteségre. Komolyabb probléma, konfliktus, ellentét esetén mindenképpen keressék fel az óvodapedagógust, illetve az óvodavezetőt és közösen próbálják megoldani a konkrét helyzetet.

A szülők a gyermekükkel kapcsolatos tájékoztatást kizárólag a saját óvodapedagógusuktól kérjék!

A szülők véleményét minden olyan döntéshez kikérjük, amelyből a szülőre fizetési kötelezettség hárul. A Szülői Szervezet képviselőivel megismertetjük az óvoda dokumentumait (Pedagógiai Program, Házirend, SZMSZ, éves munkaterv) melyeknek megalkotásánál véleményezési, egyetértési joguk van.

Együttműködési fórumok:

- ✓ Szülői értekezletek (évente kétszer)
- ✓ Családlátogatások
- ✓ Nyílt napok, közös rendezvények
- ✓ Fogadóóra

Kunszállás, 2022. május 27.

Horváthné Gellért Emőke Anna
intézményvezető

Okirat száma: KUN/940-2/2022.

Alapító okirat

módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (2) és (3) bekezdése alapján a(z) Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

1.1. A költségvetési szerv

1.1.1. megnevezése: Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde

1.2. A költségvetési szerv

1.2.1. székhelye: 6115 Kunszállás, Arany János utca 4.

1.2.2. telephelye(i):

	telephely megnevezése	telephely címe
1	Konyha	6115 Kunszállás, Arany János utca 4.
2	Bölcsőde	6115 Kunszállás, Arany János utca 3.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 2009.07.01.

2.2. A költségvetési szerv alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv

2.2.1. megnevezése: Kunszállás Község Önkormányzata

2.2.2. székhelye: 6115 Kunszállás, Dózsa György utca 24.

2.3. A költségvetési szerv jogelőd költségvetési szervének

	megnevezése	székhelye
1	Tóth Pál Általános Iskola	6115 Kunszállás, Kossuth utca 12.
2	Napközi Otthonos Óvoda	6115 Kunszállás, Arany János utca 4.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
- 3.1.1. megnevezése: Kunszállás Község Önkormányzata
 - 3.1.2. székhelye: 6115 Kunszállás, Dózsa György utca 24.
- 3.2. A költségvetési szerv fenntartójának
- 3.2.1. megnevezése: Kunszállás Község Önkormányzata
 - 3.2.2. székhelye: 6115 Kunszállás, Dózsa György utca 24.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

- 4.1. A költségvetési szerv közfeladata:
- 4.1.1. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése 6. pontja szerinti óvodai ellátás.
 - 4.1.2. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 14a. a) pontja szerinti óvodai nevelés. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény.
 - 4.1.3. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 43/A. § szerinti mini bölcsődei ellátás.

- 4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	851020	óvodai nevelés

- 4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: Szakmai alaptevékenysége a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben és az egyéb vonatkozó jogszabályokban foglaltak szerint az alábbi feladatokat látja el:

- a) óvodai nevelés
Ellátja az olyan ép értelmű, sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését, akik a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján egyéb pszichés fejlődési (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási) zavarral küzdenek.
- b) konyha működtetés
- c) mini bölcsődei ellátást biztosít a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által a bölcsődei intézményhez képest kisebb létszámú csoportban, valamint egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett szakszerű gondozást és nevelést nyújt.

- 4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	013350	Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok (önkormányzati tulajdonú üzlethelyiségek, irodák, más, nem közfeladat ellátására szolgáló ingatlanok hasznosítása)
2	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
3	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

4	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
5	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
6	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
7	104030	Gyermekek napközbeni ellátása családi bölcsőde, munkahelyi bölcsőde, napközbeni gyermekfelügyelet, vagy alternatív napközbeni ellátás útján
8	104031	Gyermekek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása
9	104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében
10	104036	Munkahelyi étkeztetés gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben
11	104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Bács-Kiskun megye, Kunszállás község

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: Az óvodavezetőt Kunszállás Község Önkormányzatának Képviselő-testülete bízza meg pályázat alapján a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv., illetve a végrehajtására kiadott 138/1998.(X.8.) Korm. rendelet 5. §-ában foglaltak szerint, határozott időre. Az egyéb munkáltatói jogokat Kunszállás község polgármestere gyakorolja. A szerv képviselőjére az óvodavezető jogosult.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	foglalkoztatási jogviszony	jogviszonyt szabályozó jogszabály
1	közalkalmazotti jogviszony	1992. évi XXXII. törvény
2	munkaviszony	2012. évi I. törvény
3	megbízási jogviszony	2013. évi V. törvény

6. A köznevelési intézményre vonatkozó rendelkezések

6.1. A köznevelési intézmény

6.1.1. típusa: többcélú köznevelési intézmény, óvoda-bölcsőde

6.1.2. alapfeladatának jogszabály szerinti megnevezése: óvodai nevelés

6.1.3. gazdálkodásával összefüggő jogosítványok: A költségvetési szerv – külön megállapodásban rögzített – pénzügyi- gazdálkodási feladatainak ellátására köteles költségvetési szerv neve, székhelye: Kunszállási Közös Önkormányzati Hivatal, 6115 Kunszállás, Dózsa György utca 24. A költségvetési szervek között munkamegosztás és a felelősségvállalás rendje: a Kunszállási Közös Önkormányzati Hivatal, illetve az e alapító okirattal alapított költségvetési szerv közötti munkamegosztás és felelősségvállalás rendje külön megállapodás szerint kerül jóváhagyásra.

6.2. A feladatellátási helyenként felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

	feladatellátási hely megnevezése	alapfeladat megnevezése	munkarend megjelölése	maximális gyermek-, tanulólétszám
1	Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde 6115 Kunszállás, Arany János utca 4.	óvodai nevelés		120 fő
2	Kunszállási Mosolyvár Óvoda és Bölcsőde 6115 Kunszállás, Arany János utca 3.	bölcsőde		8 fő

6.3. A feladatellátást szolgáló ingatlanvagyon:

	ingatlan címe	ingatlan helyrajzi száma	vagyon feletti rendelkezés joga vagy a vagyon használati joga	az ingatlan funkciója, célja
1	6115 Kunszállás, Arany János utca 4.	382	önkormányzati tulajdon, használati jog	óvoda
2	6115 Kunszállás, Arany János utca 4.	382	önkormányzati tulajdon, használati jog	konyha
3	6115 Kunszállás, Arany János utca 3.	392	önkormányzati tulajdon, használati jog	bölcsőde

ZÁRADÉK

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 5. § (4) bekezdése alapján a Magyar Államkincstár nevében igazolom, hogy jelen alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege megfelel az alapító okiratnak a KUNSZÁLLÁSI MOSOLYVÁR ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE 2022. június 28. napján kelt, 2022. szeptember 01. napjától alkalmazandó KUN/940-1/2022. okiratszámú módosító okirattal végrehajtott módosítása szerinti tartalmának.

Kelt: Kecskemét, 2022. június 30.